

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
8-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, június 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreiük: A Lipcsei Bank és a Polgári Takarékpénztár.**
- A főrendiház ülése.**
- Akik jogosan követelnek.**
- Egy 90,000 koronás pőr fejleményei.**
- Aki magát gyilkossággal vádolja.**
- A „Leipziger Bank“ csődje.**
- Szerencsétlenség egy építkezésnél.**
- A Munkácsy-omléktábla.**
- Vihar a budapesti kereskedelmi- és ipar-kamarában.**
- Háború a vademberekkel.**
- Angol térszót.**
- Üzelmek szobárákkal.**
- Regény az életből.**
- Egy pince titka.**
- Tárca: Egy ifjú vallomása.** Irta: Krudy Gy.
- Csarnok: A tórv hallgatott.** Irta: Sas Ede.

A Lipcsei Bank

és a Polgári Takarékpénztár.

Arad, június 27.

A német pénzügynek nagy válsága van. Ezt ugyan nem olvassuk egy lapban sem, hanem aki figyelemmel kíséri a lipcsei bank bukásáról érkező híreket, tisztában van vele.

A német törvényhozás szigorú büntetőjogi pillérekkel bástyázta körül a részvény-szervezetet. Hatalmas büntetőparagrafusok emelnek vétőt minden olyan vállalkozás ellen, mely nem igaz utra visz. A törvényhozók azóta nyugodtan alusznak, mert azt hiszik, hogy a német pénz hitele kon-

szolidálva van. Azok a paragrafusok, ha olvassa őket az ember, úgy tűnnek föl, mintha a leglelküismeretesebb ellenőrzői lennének a spekuláns részvényeseknek. El is érték vele céljukat. A német pénznek ma oly hitele van, mintha a német hitel soha semmiféle rázkódtatást nem szenvedett volna. Az, hogy eddig már öt nagy német pénzügyi intézet mondott csődöt, figyelembe sem jó. Azért van a szigorú paragrafus. Az a néhány bukás, a német s a külföldi fölfogás szerint, még nem ad jogot az általánosításra. A külföld s leginkább a német sajtó speciális esetnek tekintti az ilyen nemzetpusztító katasztrófákat s mindjárt megtalálja a bűnbakot. Nem a német hitel tulterheltségében, sem pedig az egész német piac laza voltában, hanem az igazgatók bűnös manipulációiban, elszámításában. Bűnbak van. Csak azt az egy igazságot nem akarják tudomásul venni, hogy a német piac hitele kimerült, mert maga a pénz erkölcstelen.

A német pénzügyi intézetek egy időben kalandos vállalkozásokba fogtak. Sikerült kétszer-háromszor. Vérszemet kaptak, most rajta, örülni belevetették magukat a spekulációba. S eme szerencse utáni vadászatukban nem vették észre a tilalomfát, mely ott ágaskodott előttük, mikor az első irreális vállalkozásba kezdtek. A külföldön aztán elterjedt a híre: a német pénz jó, a német bankok megrendíthetetlenek. Aztán jött egy-egy földrengés. Sebaj, oda se neki. Az igazgató számár volt,

spekuláns volt, országok lettek koldusokká. Bánja a kő, egy-két esztendő múlva hirtelen sem lesz a nyomoruságnak. Törkölyszarítót alapítunk. Van még egy csomó elhelyezetlen milliónk.

A tilalomfát lázas sietséggel ledöntötték s egyre-másra alapult a sok törkölyszarítót, kocsikenőcs, stearin-gyertya, hordó-donga meg az Isten tudja miféle gyár és vállalat, a német pénzügyi intézetek számláján.

A tönkretett országok száma növekedett, apró bankárok tűntek el az óriási ár piszkos hullámaiban, de, a mi a fő, a német pénznek tekintélye, hitele van. A magyar kormányok kapva-kaptak német bankok és részvények után. Közben pedig a német „Actionär“ gunyosan sandalított át hozánk magyarokhoz, kik nem alapítunk a pénzügyi intézeteinkkel stearin-gyárat s ott kullogunk a reális forgalom egyhangú és unalmas vágányán.

Közbe-közbe megesett, hogy egyik-másik kutyabagosi hitelszövetkezet a maga 500 forint alaptőkéjével a jobblétre szenderült. Megijedtünk mi is. Hová jutunk, ha így megy, tönkre megy a hitel, a külföldi bankok itteni expozitúrái megsemmisülnek, mint a pipafüst. Jajgattunk és lamentáltunk. Hamut hintettünk a fejünkre.

A külföldi sajtóban pedig fölébredt a szörnyűködés.

— Borzasztó szegény ország. A bankója egy piculát se ér. Nem adnék az

TÁRCA.

Egy ifjú vallomása.

Irta: Krudy Gyula.

Mikor nyári éjjel hazamegyek, az éji szellőtől, langyos levegőtől bolondos gondolataim támadnak: — hogy most mindenütt szeretnek, és szeretkeznek, a pincében és a harmadik emeleten, de vannak mégis talán leányok és fiatal asszonyok, akik sóvárogva hajolnak ki az ablakon és erkélyen; s ki tudja melyik sötét emeletről kíséri egy meleg szempár az éjjeli vándort, akinek lépései ábrándosan kopognak a magános néma utcákon? Ezeket az elhagyott, csalódott vagy özvegy hölgyeket ugyan mi vigasztalhatja meg langyos nyári éjszaka, midőn a nappal földrehullott arany még fénylik és izzik a sötétségben? Hová lesz az a sok láng, forróság és mohó sóhajlás, ami a csudálatos estéken magános hölgyek hálókamarájában terem? Hová lesz a vágyódás, amely fölébred az éjjeli lépések kopogására? Ah, éjjeli bolyogók, ne nézzetek közönyösen a kőpalotákra, de a kunyhókra se. Az a meleg áramlás, amely folyamként halad köröskörül a nyári földeken s elsepri az öreg taplószívűeket és a vig, bolondos fiatalokat, a magas hegyoldalba ragasztott emberfészkekbe is elfér, és szülőföldemen a komor és hallgatag rákászok dalra gyujtanak a tó körül. — Azaz egészben véve az foglalkozott nyári éjjeleken, hogy

valamennyi magános, párnélküli asszonyt össze kellene gyűjteni. Aztán nem is tudom, hogy mit csinálnék velük. — De arról bizonyos vagyok, hogy valami borzasztóan nagyszerűt.

Ilyeneket gondolok, midőn elköveikeznek a forró éjszakák. Mert bár nem vagyok költő, de a szerelmét úgy óhajtom, mint akárki a költők közül. Boldogok azok, akik nem tudják azt, mit jelent egyedül uram, akik nem tudják azt, hogy a melyik nő megtetszik, s akiért vérünket, életünket feláldoznánk. a „másé.“ Egyáltalában minden a másé. Menj haza boldogtalan ifju — így szólok magamban — és óvakodj a földszintes házak nyitott ablakaitól; ha megsejted, hogy odabent szép leány pihen, ha beugrasz az ablakon szerelemtől ittasan, rablónak néznek és tömlöcbe vetnek, mert a szép világnak, amelyről régi költők műveiben olvashatunk, immár vége van. — Történt azonban, hogy egy nőt találtam éjjel az erkélyen, amely virágokkal volt tele és hová éjjelenként sejtelmesen szálltak a gondolataim, mintha valami titkot sejtettem volna a virágbokrok mögött. Valahányszor éjjel arra jártam — elhagyott utcában — mindig megálltam az erkély alatt. Veronában, a Julia városában, láttam ilyen erkélyeket. Csak egy személy fér el benne és olyan alacsony, hogy jól megtermett ember a kezével elérheti. Mondom: virággal volt tele az erkély és éjjeli mécses világított a szobából, midőn egy asszonyt vettem észre odafönt. (Gondolataimban éppen ott tartottam, hogy az asszonyok már mind össze-

gyűltek a pusztaszigetre, amelyik felé aranyos orru csónakban eveztem.)

Az asszony az erkélyen fehér ruhában volt és két kezébe támasztva állt, fejét a virágok közé hajtotta. Amint közeledtem, már messziről észrevettem őt jó ismerősömön, az erkélyen, amelyikkel éjjel, midőn találkoztam, mindig üdvözöltük egymást. „Jó estét, jó estét, még mindig egyedül?“ mondta ő. Egyedül és otthon se vár senki,“ feleltem én. De most elmaradt e szokásos éji üdvözlés, sőt az, ostoba nagy bérházat, — az erkély szomszédját sem vettem észre, — pedig ennek pinceablakain át gyakran meglestem a szegényebb néposztály szerelmét, főként vasárnap, midőn bortól, szerelemtől mámorosan égve felejtették a lámpást. A szívem dobogni kezdett és lépéseimet meglasztítottam, nehogy elrepüljön az éji tünemény, akiből eddig csupán fehér ruháját láttam. De bizonyos voltam felőle, hogy nem lehet csunya, nem lehet öreg, sőt nem is lány. — Így busulni éjjel, elgondolkozva virasztani csöndes éjjelen, csak egy asszony tudhat.

Elfelejtettem tán mondani, hogy a hold, mint egy nagy világos tekintet, éppen az utca felett állott?

Levettem a kalapomat és úgy közeledtem. Akármilyen halkán léptem, hamarabb észrevettem, mint gondoltam. Fölemelte a fejét és én ijedten megálltam. Fekete haja és fehér arca volt, mint Juilának. A szeme nagy és sötét volt és megriadva nézett rám. A balkezevel bő

egész részvény komplexért egy hordó törkölyt, pedig ők milliókra becsülik.

A magyar pénznek, ha egy kis bal- eset éri a legcsekélyebb bankocskát, ro- hamosan leszáll a hitele. A külföldi sajtó nem tud betelni vele, hogy milyen me- sésen könnyelműek vagyunk mi ma- gyarok.

Van rá példa itt Aradon. Megbukott az Aradi Polgári Takarékpénztár. Már más- nap a kábel vitte a szörnyű hirt a világ minden tája felé. A brazíliai farmer a fejét rázta a szörnyű eseten. Per Dioz! Az a „teremtette“ magyar-bank telepített! Spekulált a kis hamis!

Ugy kell neki!

No hát mi is azt mondjuk rája. Ugy kell neki! Ne spekuláljon, ne telepítsen. Van nekünk erre alkalmas közegünk elég.

Aztán az történt, hogy a külföldi pénz- csoportok valósággal megmosolyogták azo- kat, kik Magyarországon készültek pénzt fektetni be valahová. Hogyis ne! A hol sorra megbukik minden takarékpénztár. A „Revue d' Industrielle“ is azt írja, hogy ilyen dolog rég nem esett a pénz történetében. Ilyen helyre mi nem me- gyünk.

Sirtunk és dühöngtünk. Sirattuk a hitelünket, a becsületünket. Dühöngtünk, hogy olyan kevésbe vesznek bennünket.

De ezen nem tudunk segíteni.

Most jött a lipcei katasztrófa, senki sem mondja, hogy a német bankok speku- lálnak, csak az hallatszik, a lipcei bank spekulált.

A német törvényhozók most meg fognak alkotni egy még szigorubb para- grafust. A lipcei bank igazgatójáról ki- derítik, hogy ő a vétkes. Lecsukják. A német hitel pedig, mikor ilyformán össze van drótozva, újra büszkesége lesz a ber- lini „Actionär“-nek.

Mi pedig spekulánsok vagyunk. Ugy kell nekünk, minek telepítünk. (h.)

A főrendiház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 27.

Tikkasztó hőségben szorongtak a hírlap- írók a karzaton. Erősen törőgették a homlo- kukon gyöngyöző veritéket, amikor az egyik vi- gasztalódva kiáltott fel:

— Milyen szerencse, hogy a méltóságos főrendiház megszavazta már a polgári ház- aságot!

— No ennek most én is szívemből örü- lök! — felelt közmegelepítésre egy klerikális lap munkatársa.

— Ugyan?

— Nos, hiszen, ha meg nem szavazták volna, most estig itt olvadozhatnánk.

Ez meglehet. Szurkolt is mindenik, hogy a tizenkét pontból álló napirenddel mikor vé- geznek a főrendek.

De az aggodalom csakhamar elmúlt. Hi- szen csak le kellett tekinteni a terembe s min- den „szakértő“ meggyőződhetett arról, hogy itt ma vita nem lesz.

A főrendi ellenzéket, vulgó néppártot nem képviselte senki. A püspökök közül is csupán Csáky gróf váci püspök és egy görög keleti román püspök jött el. Az utóbbit sem ismerte senki.

Csáky Albin gróf elnök nyitotta meg az ülést, elparentálta Ribáry egykori főrendi ta- got, aztán a jegyzők csendesesen mormolták le a napirendet.

Senkitem szólalt fel. Ellenben az unalom végtelen dimenziókat öltött, hogy választéko- san fejezzük ki magunkat.

Akkora volt az unalom és hőség, hogy a legfiatalabb főrend, a mindig agilis és tempe- ramentumos Szapáry Pali-gróf is elaludt és csendesesen bóbiskált, amíg a szomszédja 12 órakor fel nem költötte. Nem szavazásra; de- hogy! Ekkor már vége is volt az ülésnek.

A tulajdonon Plósz igazságügyminiszter Szabó Miklóssal, a kuria elnökével társalgott mindvégig. Széll miniszterelnök pedig sorra járta a miniszteri bársonyszékeket és kollegái- val beszélgetvén, — tette türethetőbbé a hely- zetet.

Ezalatt egymásután szavazták meg a szesz- adóról, a honvédelmi póthitelről, a konzuli ille- tékek szabályozásáról, a torontáli vasutakról szóló törvényjavaslatokat és egy csomó képv- selői határozatot. A legutolsó pontra került a sor: az 1899. évi zárszámadásokra.

Eszterházy János gróf jegyző ijedten vette a kezébe a vaskos füzetet.

Lapozgatta, nézegette, majd összeráncolt homlokkal fordult Csáky elnök felé:

— Ezt mind felolvasom kegyelmes uram? Az elnök elmosolyodott.

— Csak az utolsó lapon levő határozatot. Akkor jól van.

Vigan olvasta elő, a főrendek helyeslőleg bólintottak és az ülés a jegyzőköny hitelesíté- sével véget ért.

Az összeférhetlenségi javaslatot hétfőn tár- gyalja a főrendiház.

POLITIKAI HIREK.

„Ellenzék.“ Az „Egyetértésből“ vesszük az alábbi figyelemre méltó sorokat: Kossuth Fe- renc, a függetlenségi- és 48-as párt elnöke, a képviselőház ülésében igen határozottan kijelen- tette, hogy ő és pártja elítéli, helyteleníti Ugron Gábornak megkísérlett, de meg is jhusult ab- bel próbálkozását, hogy idegen pénzen akar- tó pártot szervezni és fenntartani. A párt nevé- ben tett kijelentését az egész ház osztatlan tetszéssel fogadta. Mi is teljesen osztljuk Kos- suth véleményét úgy Ugron eljárásának meg- ítélésében, mint a külpolitikára tett megjegyzé- sében. Beszédének egy mondatát akarjuk csak itt különösen figyelemre méltatni. Polónyi, a kimuloban levő Ugron-frakció emeritált tagja azt mondta, hogy mint ellenzéki ember kél az ellenzéki Ugron védelmére. E szavakra reflek- táva, Kossuth Ferenc így nyilatkozott:

— El nem ismerhetem azt a gyűjtő jeizőt „ellenzéki“, mert ebben a házban nagyon el- téré álláspontot elfoglaló „ellenzékek“ vannak. Én azon gyűjtő kifejezés ellen, hogy ellenzéki, határozottan tiltakozom.

Zugó helyeslés kísérte a pártelnök e kije- lentését, a szélsőbal padjairól. S méltán. Leg- főbb ideje volt, hogy a legilletékesebb hely- ről, a pártelnök szájából, elhangozzék ez a tiltakozás, a mely nem egyéb mint a néppárt- tal és az Ugron-párttal való bármilyen néven neve- zendő szolidaritásnak nyílt és határozott me- tagadása. Megtudja legalább az egész ország- ban mindenki határozottan, hogy a független- ségi és 48-as pártnak egyáltalán semmi köze ezekhez az ellenzékekhez, azokkal semmiféle összeköttetésben nem áll s ezekkel soha egy percre se tévesztendő össze.

éjjeli köntösét összehuzta mellén és az ajtó felé hátrált.

Iszonyu erőfeszítést tettem és felkiál- tottam. (Nem ismertem rá a saját hugomra.)

— Ne menjen el, ha jó és nemes szive van. Maradjon még, hogy ne legyek egyedül, boldogtalanul. Ahogy megláttam, egyszerre elfe- lejtettem életemnek minden szomorúságát és fájdalmát. Maga az első, akit ismeretlenül, vé- letlenül és bolondul az első percben szeretni kezdtem, bár még ruhájának fodrát se láttam világosan.

Megállott és érdeklődve hajlott előre.

— Én egy magányos, szomorú fiatal em- ber vagyok, és még soha sem szeretett senki, bár én szeretni szeretnék. Mindig erre járok éjjel és ebben az órában járok erre, de még soha sem láttam senkit az erkélyen. Ha a jác- zint és viola illatát nem éreztem volna már kora tavasz óta ebben az utcában — ahová egyszer véletlenül tértem be, hogy azután min- dig erre járjak, — azt hihettem volna, hogy a ház lakatlan.

Itt volt az erkély, amelyikbe beleszeret- tem, mert tudtam, hogy nappal benne jár va- laki, aki a virágokat öntözi és ujjaival megsi- mogatja. Egész éjszakai utamon ez az erkély volt az egyetlen hely, amely alatt elhaladva a boldogságnak illatát és közelségét éreztem. És most elakn menni, midőn már álomban lát- tam, midőn már haja, arcát és nyakát képze- letemben lefestettem — midőn végre megta- láltam, hogy ezután még boldogtalanabb és bá- natosabb legyek?

Igy beszéltem és bizonyosan még többet is elmondtam az éjjeli gondolatomból, amelyek mind szerelmi vallomások voltak az első nőhöz, az első igazi nőhöz.

O mozdulatlanul állott az erkélyen és arcát felém fordította. Egyszerre meglepett, sziszegő hangon megszólalt:

— Hisz maga nem ismer engem?

— Kéll az, hogy ismerjem? Szeretem úgy, ahogy megtaláltam. Éjjel a fehérruhában, egy erkély virágai között, s én elhagyottan, sóvá- rogva mentem az utcán.

Az asszony halk, csodálatosan dalamos hangon (egy gyönyörű szöke dráma művész- nőtől hallottam csupán olyan hangot,) meg- szólalt:

— Már láttam néhányszor az erkély alatt álldogálni, de nem tudtam, hogy ilyen különös szándékaik vannak.

— Hogy megszerettem, mielőtt láttam? O, asszonyom, ön nem tudja, hogy járnak fiatal- emberek a földön, akiknek szívében annyi a vágy és rajongás, hogy éppen ezért nem tud- ják megtalálni azt, akit akarnak. Mig a hideg- szívűek alacsony szándékkal feszítik ki a hátát a legzebb és legjobb nők előtt.

— Szóval maga szeretni akarna — mondta az asszony kevés gondolkodás után. Szeretni akarna és nincs senki, akit szeretne. Sajná- lom magát, de én már nem vagyok szabad. Azonkívül öregebb is vagyok magánál. Hanem az tetszik nekem magában, hogy őszintén be- szélt.

Egy rossz öreg asszony — én már öreg

vagyok — szive különös lángjának megörülne, de én csak sajnálom magát. Sajnálom, hogy olyan regényhős és nem tíz esztendővel ezelőtt lepett meg itt az erkélyen rajongó hangjával. Mert akkor én is nagyon boldogtalan voltam és a templomba jártam, a hideg kövön térde- peltem és azon imádkoztam, hogy vajha jönne el . . . tudja, hogy kicsoda?

— Tudom. Nem a férje, hanem az első szerelme.

— A férjem volt az első szerelmem, de ő most nincs itthon . . . Tíz esztendővel ez- előtt és ilyen langyos éjjelen nagyon tetszett volna hangja és regényes megjelenése, de most nem . . . Bucsuzzon el az erkélytől, szegény ismeretlen barátom és bucsuzzon el az éjjeli káborlásoktól is. A jó nők éjjel alusznak és ha még úgy szeretnének szeretni, akkor se mennek az utcára. Menjen a templomba és szeresse meg azt a leányt, aki legbuzgóbban és legszomorubbán imádkozik. Az magáért — az ismeretlenért imádkozik. Most pedig jó éj- szakát.

Megfordult és eltűnt. Sokáig álltam az er- kély alatt és tovább szőttem a dolgot, egészen addig, míg a pusztaszigetig értem.

Másnap éjjel, midőn arra mentem a virá- gok eltűntek az erkélyről és az ablakokra szür- ke függönyt eresztettek. A ház lakatlan volt és a kapu felett tábiát lógott az éji szél, hogy a ház kiadó.

Ezt ne feledje senki, bármit beszéljenek is kint a vidéken azok a bizonyos „ellenzéki” kortesek.

Akik jogosan követelnek.

(Az állami tisztviselők megalma.)

Arad, június 27.

Ha van kérdés, mely mindig időszerű s melynek tárgyalása közérdekű, úgy bizonyára az a magyar állami tisztviselők helyzete. Közérdekű, mert már odáig jutott e kérdés, hogy többé nem helyzetük javításáról, hanem már valósággal megmentésükről van szó. Minden elfogulatlan szemlélő előtt tisztán áll különösen a kisebb javadalmazású tisztviselők helyzetének tarthatatlansága, állapotuk válságos volta. Ritka türelemmel, az önfeláldozásig küzdve remélik helyzetük jobbrafordulását. De ez folyton késik. Pedig ennek égető szükségességét belátják, sürgetik legjelesebb államférfiaink. Horánszky Nándor a legutóbbi költségvetési vita alkalmával e kérdés megoldásának további előadását lehetetlennek tartja. — Még a reményt — a küzdő, szenvedő emberiség e jótéteményét — is oly szűken mérik az intéző körök, hogy nem csoda, ha a tisztviselők jórésze már bizni sem tud. Elcsüggéd! Vajon várhatjuk, követelhetjük-e aztán egy ily elcsüggéd, reményt vesztett — a létért való nehéz küzdelemben kimerült — tisztviselő kartól azt a munkát, a mire az államnak, a társadalomnak szüksége van?

Rendkívül megváltozott, teljesen átalakult az állami tisztviselők munkaköre — csak 3—4 évtized óta is — mennyiségre és fontosságra nézve. Egész embert kívánt és ennek teljes erejét, munkabírását igénybe veszi. Ezért járó javadalmazása mégis majdnem az, vagy legalább az szolgál alapul, mit régen legtöbb szaknál — mintegy nobile officiumképen — szabtak volt ki.

Valósággal ironia, hogy sok szaknál, (pénzügy, közlekedésügy stb.) naponta százazretket kezelnek néhány száz forinttal fizetett alkalmazottak. Elismerés és bámulat illeti meg az államtisztviselők jellemzőségeit ezért és hogy igazán elenyésző, alig számba vehető része esik a kisértés áldozatául. Vagy hány esetben tisztán lelkiismeretere van bizva sok ügyben fontos döntés, midőn nemcsak az állam pénzügyi érdeke, de a polgárok anyagi jóléte is kockán forog.

Valóságos hadserege az államnak a béke idejében a hivatalnoki kar, s nem tartom kevésbé fontosnak és dicsőbbnek hivatásukat a hon védőinél: a hadseregénél. A mai államformának mindegy szilárd összefoglaló kerete a tisztviselőkar s jaj annak az országnak, melyben a keret nem szilárd és nem megbízható.

Hazánkban — a sok nyelvű és nemzeti-ségű országban — rendkívüli feladatok is nehezülnek a tisztviselők vállaira. Allampolitikai szempontokból elengedhetetlen, hogy anyagilag független és megelégedett és így hivatásának magaslatán álló hivatalnoki kara legyen, mert egyes vidékeken egyedüli támasztékai a magyar állameszmének.

Egy más, nem kevésbé fontos szempont is követeli a tisztviselők rendes javadalmazását. Államférfiaink panaszojkák és nagy csapásnak tartják egy igazi művelt magyar középosztály hiányát. Ennek pedig legbiztosabb, legmegbízhatóbb gerince lehetne a magyar hivatalnoki kar, ha az súlyos anyagi helyzetéből kiemelnek. Meggyőződésem, hogy a súlyos anyagi gondoktól kissé menten, kivenné a részét a hivatalnoki kar a magyar nemzeti állam kiépítésének hatalmas munkájában is, mihez pedig igen sok dolgos kézre van még szükségünk! Az anyagi gondok között, a létért való küzdelemben bizony nehéz ideális munkán dolgozni!

A fentiekben, hiszem, eléggé rámutattam annak igazságára, hogy az állami tisztviselők helyzetének javítása igazán fontos állami szükséglet. De már annak bizonyítását, hogy ennek tizenkettedik órája is itt van, mikor a halogatás végzetes következményekkel járhat, azt hiszem, igazán felesleges érvekkel támogatni.

Az illetékes körök is elismerik e tényt, de rögtön hozzá teszik a szomorú pénzügyi helyzetet, mint gátló akadályt jóakaratauk teljesítésében. De ez már többé ki nem elégítő válasz, mikor látjuk, hogy az utóbbi, igazán folytonos pénzügyi krízissel telt esztendőben is telt sok mindenre, amire nemzetfenntartási szempontból szükség volt. Sok téren tapasztalhattunk örvendetes föllendülést, mely nagyobb áldozatokat vett igénybe. És most már sor kerülhetne azon ígéret beváltására is, melylyel évek hosszú sora óta biztatták az állami tisztviselőket, kiknek helyzete épp oly sürgősen követeli a javulást, mint a tisztké és törvényhatósági tisztviselőké, akiknek anyagi helyzetét azonban már meg is javították:

Kimondhatjuk végül, hogy a tisztviselői kar is hibás abban, hogy ide jutottunk! A keleti ember fatalizmusával és nem a nyugati ember agilitásával nézték ügyüknek eliszaposodását. A legszigorubb törvényes határon belül maradvá is volna elég alkalom, hogy igazságos ügyükről meggyőzzék a társadalmat. — Nincs szükség könyörgésre, mikor joguk van a kérésre! —i—s.

TÁVIRATOK.

Fejérváry Géza báró és a pécsiek.

Pécs, június 27. Pécs városa mai rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy Fejérváry Géza báró honvédelmi minisztert, a város díszpolgárát, ötven éves katonai jubileuma alkalmával feliratilag üdvözli. A jubileum napján a polgármester vezetése alatt nagy küldöttség megy Budapestre, Pécs városát felbogarozzák, azonkívül a város a miniszter nevére 2000 koronás alapítványt tesz, a melynek kamataival a pécsi honvédezednek egy-egy altisztjét fogják megjutalmazni. A határozatot egyhangulag, nagy lelkesedéssel hozta a közgyűlés.

Aki magát gyilkossággal vádolja.

(Szonzációs fordulat az esküdtszéki tárgyaláson.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

A határtalan kapzsiság senki oly frappáns módon még nem kergetett a veszedelembé, mint kergette ma délután az esküdtszék előtt álló vádlottat, Falkusán Mitru parasztleányt. Ez a legény súlyos testisértés, azaz verekedés miatt került az esküdtszék elé, pénzsóvár lelke azonban oly titkot árultatott el vele, mely esetleg életébe is kerülhet.

Ez a subanc magán viseli az eldurvult emberi lélek minden jelét. Réveteg, allattomos pillantásai, az a kemény, arroganciára válló vonás a szája körül sejtetni engedik lelkületének közönséges voltát. Ebben az emberben a lélek minden nüansz nélkül van megteremtve: rossz a végletekig anélkül, hogy jóra képes volna.

A rosszasság, a bűnös indulatok minden határvonal nélkül sorakoznak egymás mellé.

Mondhatnók rossz a vére. De kézenfekvő dolog, hogy a nevelése is arra a helyre predesztinálta, a hol ma ült, a vádlottak padjára.

Az ilyen természetek rendkívül érdekesek. Nemcsak azért, mert csak egyoldalúak s így a vizsgáló előtt nyitott könyvként tárják elő a lélek megnyilatkozásait, hanem azért is, mert mindaz, a mit tesznek, egy véghetetlen erős és leküzdhetlen ösztön, a gonoszság által irányítva, logikusan levezethető és indokolható.

Ez a mai spécies is egy igazi tanulmányalak. Pénzért gyilkolt s midőn felelősségre vonták, eltagadott mindent. Azt mondta, hogy verekedés volt. El is hitték neki, mert, bár kriminalisztikusan gondolkodni nem tud, vezér-ösztöne irányította, mikor a vizsgálatot tévutra vezette. Aztán várt a pénzre. De hát az nem jött.

Mikor pedig látta, hogy az, aki őt a gyilkosságra fölbérelte, nem akarja teljesíteni fizetési kötelezettségeit, a markába nevet, hogy ő került a hinárba, felforrott benne a boszuvágy.

És itt fogta meg magát. A gonosz ne legyen sangvinikus, ne heveskedjék. Vagy legyen gonosz, vagy szangvinikus, de a kettő egy kalap alatt meg nem fér. A mikor bevallotta, hogy nem verekedés közben, hanem kiszámított terv alapján ölte meg áldozatát, elgaloppirozta magát. Be akarta mártani azt az embert, aki a véres pénzt nem akarta neki megfizetni. De ugyanekkor maga-magának is kötelelet font. Szó sincs róla, az a kötél egészen jól illelnek a nyakába, de az a hirtelen lelki téboly, vagy minek magyarázzuk másként, förtelmes világot vet züllött lelkére. A saját életét is feláldozza, hogy a száz forintért megbosszulja magát. A mérhetetlen, feneketlen boszuvágy vajjon képzelhető-e eljesztőbb alakban, mint itt? Ez csak az örület határára történhetik. A bíróság is ilyen álláspontra helyezkedett, mert a legényt orvosi megfigyelés alá helyezte.

A tárgyalásról, mely lomhán és unalmasan indult, de a vége felé izgatottá vált, tudósítónk a következőkben számol be:

Elnök Fábrián Lajos dr. ítélőtáblai bíró volt, szavazóbírák Köller János és Nagy József dr., jegyző Seress Barna volt. A vádat Lehrmann Viktor alügyész, a védelmet Nagy Sándor dr., képviselőjében Morso Jusztin ügyvédjelölt képviselte.

Az esküdtszékét következőképpen alakították meg: Fischer Samu, Deutsch Izidor, Barta Salamon, Aufricht Miksa, Pohl Odön, Ascher Ferenc, Dániel Endre, Geller Izidor, Kremmer József, Kohn Izidor, Cukor László, Bogdán Virgil dr., rendes tagok; Donáth Simon, Bozsik György póttagok.

A tárgyalás kezdetén fölolvasták a vádlevelét, a mely Falkusán Mitru halált okozó súlyos testisértéssel vádolja.

A vádlevelét szerint Falkusán Mitru összeverekeedett Bezsán Mitruval, miközben akkora ütést mért a nyakszirtjére, hogy az belehalt.

Elnök azután kérdéseket intézett a vádlotthoz. Mikor ez befejeződött, előírás szerint megkérdezte a vádlottat, akar-e még valamit mondani.

A vádlott azt mondta, hogy igen.

Csak azt a szerény megjegyzést kívánja az eddigiekhez hozzátűzni, hogy ő nem verekedés közben ütötte le Bezsánt, hanem Morár Juon bérelte föl 100 forintért. De a száz forintot még most sem kapta meg.

A bíróság elképedt.

A subanc pedig egyszerű, monoton hangon, mely csak ott vált élesebbé, a hol a 100 frtot emlegette, előadta, hogy Bezsán Mitru és Morár Katica, az öreg Juon leánya vadházaságban éltek. Később összevesztek s a leány hazajött az atyjához. De Bezsán aztán több-

ször is eljárt az asszonyhoz veszekedni, míg apa és leány elhatározták, hogy elteszik láb alól.

Fölbérelték őt, Falkusánt 100 forintért, hogy ölje meg, ő ráállt és azt mondta, hogy csak izenjk meg, ha átjön Miskéről Szintyére. Január 29-én éjjel 11 órakor el is jött a Katica hozzá és azt mondta;

— Itt van a kutya!

Juon fogta magát és egy fütykőssel utnak indult. Mikor Bezsán kijött a házból, nyakszirtten vágta, a mitől az elesett. Aztán addig ütötte, míg az meg nem halt. A pénzt azonban még nem kapta meg.

Ez a leleplezés érthető konsternációt keltett a bíróság tagjai között. Az elnök azonnal felfüggesztette az ülést és elrendelte, hogy az ügyben újabb vizsgálat indíttassék meg, egyúttal a vádlottat vizsgálati fogságba helyezték. Mint-hogy pedig nehéz föltenni, hogy ilyeneket ép észszel lehet mondani, elrendelte, hogy orvosi megfigyelés alá helyeztessék.

Morár Juon és Katica ellen csak akkor indítják meg a vizsgálatot, ha az újabb vizsgálat megerősíti a vádlott előadását.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

Melinda biciklin.

Egy vidéki városkában, melyről a vármegye tisztességére való tekintettel csak annyit árulunk el, hogy a Tiszán túl van, a napokban a rémségesen megezorult színészársaság direktora hatalmas ötlettel állott elő. Bánk-bán színlapja alá ezt a pár sorny megjegyzést kockáztatta meg.

A t. c. közönség nagyrabecsült figyelmébe ajánlom azon körülményt, hogy a Melindát ábrázoló művész

biciklin

fog megjelenni.

Hazafias tisztelettel:

A színigazgató.

Este hat órakor már aranyért sem lehetett jegyet kapni s a közönség nagyon jól mulatott azon a rendkívültségen, hogy míg a szegény Bánk-bán haját tépte, Melinda körbekarikázott s úgy feleselt vissza a haragos nagy urnak. Előadás után nagy vacsora is volt a kitünő drámai szende tiszteletére.

Ezután a színházi esemény után valószínű, hogy a legközelebbi színlapokon a következő hirdetés fogja csábítani a publikumot:

Ezennel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Sophoklész kitünő tragédiájának, *Elektra*-nak mai előadásán

Elektra lóháton.

fog a közönség elé lovagolni és tizenkét abroncsot átugrik. Szíves látogatásért esd a színigazgató.

* Színésznő a kolostorban. Miss Grace Raven hírneves amerikai énekesnő visszavonult a színpadtól s Ohio állam egy kis kolostorában „Orsolya testvér” név alatt, mint betegápolónő, néger betegeket ápol. Hogy miért vonult vissza a színpadtól, az ismeretlen.

* Dankó Pista nótái. A magyar nótakirály minden évben valami újdonsággal látogat el Aradra. Az idén „A magyar nép kesernője” járja, melynek szebbnél-szebb versei Pósa Lajos tollából valók. Itt közlünk egyet mutatónak:

Hess te szarka, ne csörögj!
Nem jön ide vendég.
Elfogyott már a jó bor.
Elfogyott régesrég!
Ropogósra sült malac
Illata elszállt...
Hess te, szarka, ne csörögj!
Keress más palánkot!

Csiba, kutya, ne ugass!
A mi volt, már nincsen.
Nem zörget már minalunk
Senki a kilincsen.
Odébb megy a koldus is,
Nem nyit be hiába...
Csiba, kutya, ne ugass!
Bujj el a szalmába!

Acsi, cigány, ne cincogj!
Kárba megy a gyanta.
Nincs már nekem, nem is lesz
Soha nevem napja.
Lyukas a zseb, mind kihullt
Belőle a tallér...
Acsi cigány, ilyen már
A magyar gavallér!

Szerencsétlenség egy építkezésnél

(Összeomlott állvány.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 27

Egy építkezésnél sem történt még annyi baleset és szerencsétlenség, mint a Károlykaszárnyából átvedlett Központi városháza átalakításánál. Ennek az építkezésnek csaknem minden hónapban meg van a maga áldozata, ma pedig nagyobb szerencsétlenség történt, a melynél egy életveszélyes és két súlyos sebesülés esett. A belső udvaron összeomlott egy állvány, s csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy egész sereg élethalál nem történt.

Tudósítónk a szerencsétlenségről a következő részleteket jelenti:

A budapesti központi városháza építkezésénél ma reggel a rendes időben fogtak hozzá a munkához. A belső udvaron, a városháza pénztári részén háromemeletes állványon dolgozok a munkások.

A téglafelvonó gép mellett a második emeleten Lasz Ferenc 15 éves napszamos fiú és az ugyanolyan koru Tolnamár József kőműves inas szedték ki a gépből a téglákat. Alól, a földszinten Való Péter napszamos rakta be azokat. Negyed tíz óra előtt pár perccel recsegés, ropogás hallatszott s következő pillanatban az állvány a második emeletől kezdve leszakadt Lasz Ferencel és Tolnamár Józseffel.

A recsegésre figyelmeztetett Való József, a ki az állvány alatt dolgozott s még idejében elugrott a szerencsétlenség helyéről. Annál szerencsétlenebbül járt Tillinger Róza 16 éves leány, a ki az állvány alatt Cseh Anna nevű társával habarcsot akart felvinni az emeletre. Tillinger Rózára rázuhant az állvány és maga alá temette. Cseh Anna kisebb horzsolások és ütések árán menekült a veszedelemből.

A szerencsétlenséget a munkások azonnal észrevették. Megkondukt az építkezés harangja, s vészes csilingelésével nagy riadalmat keltett. Óriási tömeg gyűlt össze az összeomlott állvány köré, amíg a munkások hozzáálltak a mentéshez. Közben a mentőknek is nagy szerencsétlenséget jelentettek, akik pár perc alatt három őrséggel vonultak ki a helyszínére. Kiment Kovács Aladár igazgató és Acél főparancsnok is. A rendőrség részéről Tóth János fogalmazó jelent meg a szerencsétlenségnél.

A mentők a romok alól kihuzott sebesülteket az első segélylyel látták el, sebeiket kimoszták és bekötötték, azután mind a hármat a Rókus-kórházba szállították. Lasz Ferenc állapota életveszélyes, Tillinger Róza, akire az állvány rázuhant, igen súlyos zuzódásokat és cson'törést szenvedett, Tolnamár József könnyebben sebesült. A kivonult nagyszámu rendőrség a kíváncsi tömeget kiszorította a belső udvarból és Tóth János fogalmazó megkezdte a vizsgálatot.

Az építést Barcsay Lajos építőmester, vállalkozó végzi, az építés munkálatait Grandics

Ferenc főpallér vezeti. Az állványokat még a mult esztendő szeptember havában, mint kiderült régi, korhadásnak indult gerendákból építették. A téli havazás és a tavaszi nagy esőzés végleg elkorhasztotta a gerendákat s ez okozta a mai szerencsétlenséget. Hogy mennyire korhadt volt a gerenda, bizonyítja az, hogy a két fiú terhe alatt derékon vált le. A birói szakértői szemlélet holnap tartják meg és ez fogja kideríteni, hogy kit terhel a felelősség?

Vihar a budapesti kereskedelmi- és iparkamarában.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 27.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara ma délután Lány Leó orsz. képviselő elnöklése mellett teljes ülést tartott, melyen botrányos jelenetek játszódtak le.

Napirenden volt Boros Soma kamarai tag indítványa, melynek az a tartalma, hogy a kamara foglaljon állást az önálló vámterület mellett. Akkor az ülést elhalasztották az indítvány tárgyalása közben és ennek folytatása volt ma napirenden.

Az ülés viharos és izgalmas volt. Mindjárt az ülés elején Császár kamarai tag olyértelmű indítványt adott be, hogy ne foglaljanak ebben a kérdésben rögtön állást, hanem halasszák el az indítvány tárgyalását.

Sándor Pál kamarai tag pedig egy harmadik indítványt adott be, melyben egy bizottság kiküldését javasolja, hogy az tanulmányozza az önálló vámterület kérdését. Beszéde közben élesen megtámadta Lány elnököt a mult ülésen tnnusított eljárásáért, mert Boros indítványának tárgyalását, melyre pedig a sürgőséget is kimondták, elhalasztotta.

Az elnök is élesen válaszolt, mire szenvedélyes személyi vita keletkezett.

A kérdés fellelése is izgalmas beszédek és közbeszólások közben történt. Arról volt szó, hogy melyik indítványt tárgyalják előbb, a Borosét, vagy a Császárét.

Mint-hogy nem tudtak megegyezni, szavazást ren deltek el a kérdés fölött. Császár indítványa mellett 38-an, ellene 32-en szavaztak, így hát a Császár halasztó indítványát kezdték tárgyalni.

Most azt kellett eldönteni, hogy elfogadják-e az indítványt, vagy nem. Természetesen itt is szenvedélyes és zajos vita keletkezett, melynek végeztével szavazásra került a dolog. Az indítvány mellett, t. i. hogy elhalasszák a Boros indítványának tárgyalását, 38-an szavaztak, ellene 36-an.

Az ellenpárt óriási zajt csapott és azt kiabálta, hogy az eredmény nem igaz. Nekik volt egy szótöbbségük. Ekkor már akkora lett a zaj, hogy az elnök az ülést 5 percre felfüggesztette.

Szünet után az elnök elnapolta az ülést és a napirenden levő ügyek elintézését a következő ülés napirendjére tűzte ki.

SPORT.

+ A vasárnapi mérkőzés. Azokat, akik a budapesti és az aradi football játékosok mult heti mérkőzését a sáros, esős idő következtében meg nem nézhették, teljesen kárpótolni fogja az a footballmatch, melyet az aradi labdarugó ifjak vivnak meg az Aradi Athletikai Klub csapatával. A mérkőzésre belépőjegyek a játék megkezdése előtt a pénztárnál válthatók 1 korona, 80 fillér, és 40 fillérért.

+ Az Aradi Athletikai Klub választmánya holnap pénteken este 9 órakor gyűlést tart a Központi-kávéházban. Az elnökség kéri a választmány tagjait a megjelenésre.

Háború a vademberekkel.

(A feltálatl hittérítő.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 27.

Egy Köln-ből érkezett távirat borzalmas vérengzésről hoz hirt. Két hittérítőt és tizenegy európaít Uj-Guinea benszülöttjei törbe csalván, felkoncolták őket, husukat pedig a különböző falvak lakói közötti szétosztották, akik *ünnepi lakomán fogyasztották el* a hittérítőket. A benszülött vademberek büntetése az lett, hogy *közülök sokat agyonlőttek*, falvaikat pedig felgyújtották.

A borzalmas gyilkosságok részleteit a következőkben mondja el a távirat:

Külföldi újságok rémes részleteket közölnek arról a vérfürdőről, amelynek Uj-Guinea brit részében angol hittérítők áldozatai lettek. Egy angol hajó, amelyen két angol missionárius is utazott, kikötött *Kvárildari* szigeten és a parton összecsendült benszülöttek arra kérték a hittérítőket, hogy szálljanak partra és töltsenek velük néhány órát. A hittérítők, akik semmi rosszat nem sejtettek, készségesen teljesítették a benszülöttek kérését és a hajó legénységének nagy részével a szigetre mentek.

A benszülöttek, mihelyt a hittérítők embereikkel, a sziget belsejében voltak, a hajóra mentek, az *ott levő angolokat meggyilkolták* és összes holmijukat elvették. Ugyanez a végzet érte a hittérítőket és társaikat is. A vademberek *őket is egytől-egyig meggyilkolták*.

Néhány nap múlva egy angol kormányhajó kikötött a szigeten és erős rendőrcsapatot szállított partra. Ez a csapat rettenetes bosszút állott a benszülötteken; *falvaikat felgyújtotta és lakóik legnagyobb részét agyonlőtte*. Az angolok az egyik falu gyülekezési házában *ezerszáz agyonütött ellenfélnek a koponyáját találták*. A nyomozás kiderítette, hogy a benszülöttek a két hittérítőt és ezeknek tizenegy társát megölték és husukat a különböző falvak lakói között szétosztották, akik *ünnepi lakomán elfogyasztották*.

A „Leipziger Bank” csődje.

(A letartóztatott vezérigazgató.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 27.

A lipcsei bankbukás ügyében ma szenzációs esetről telegrafál tudósítónk: *Ezert, a bank igazgatóját letartóztatták, s átadták az államügyésznek*.

A letaróztatás híre villámgyorsan terjedt el mindenfelé, sehol sem tévesztve el gyors hatását. Mindamellet a bank *összes betétei rendben vannak*. Hanem annál nagyobb izgatottságot okozott számos iparvállalat körül. Ma óriási néptömeg tolong az utcákon, mert félnek, hogy a pénzpiacon beállható zavarok számos iparvállalatot tesznek tönkre, miáltal sok ezer munkás maradna kenyér nélkül.

A bank bukása Lipcsében óriási levertséget idézett elő. Az utcákon, nyilvános helyeken s különösen a banképület előtt megrázó jelenetek játszódnak le. A lipcsei lapok a tegnapi napot oly szerencsétlenné mondják, mint a milyen a város már évek óta nem érte.

Az izgalom a városban még mindig igen nagy. Az összes bankok szenvednek az eset folytán, mert a közönség bizalma megrendült a bankok iránt s nagyon félt, hogy a „Leipziger Bank” bukása *még több elkelő intézetet ránt magával*.

A bank épülete előtt állandóan akkora néptömeg áll, hogy az utcai forgalmat be kellett szüntetni. A társadalom minden rétege érde-

kelve van a bukás folytán s sokan koldusbotra jutottak.

A főhitelezők délután három óráig tárgyaltak. Intervencióra nincs semmi kilátás.

Az osztrák-magyar bank külföldi váltó bizottsága ma ülést tartott, a melyen szóvá tették a „Leipziger Bank” ügyét is. Az ülésen bejelentették, hogy az Osztrák-Magyar bank külföldi váltó tárcája a lipcsei eset folytán semminemű kárt nem szenved s nincs is érdekelve.

A magyar fővárosban sem maradt hatás nélkül a lipcsei csőd. Ma délben, mint tudósítónk jelenti, *rohamosan estek az árfolyamok*. Ennek azonban főleg egy kis mesterkedés volt az oka: a kontremín ugyanis ki akarván használni a tőzsde zavarát, Bécsben és Berlinben tömredek papírt vetett a piacra. Így következett délelen a rohamos áresés; de az utótőz-dén, mint értesülünk, a helyzet javult: az árak ismét felfelé álltak egy kissé.

TANÜGY.

(—) **Vizsgálatok.** A m. kir. áll. szakiskolán az évről vizsgálatok f. hó 28-án és július 1-én tartatnak meg és pedig 28-án délelőtt a II., délután a III., július 1-én délelőtt a IV. és délután az I. évfolyam tárgyaiból. Június hó 29 és 30-án a tanulók rajzaiból készült kiállítás lesz látható. Ugy a vizsgálatokra, valamint a rajzkiállítás megtekintésére az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

(—) **Uj tanítók.** A vallás- és közoktatásügyi Unger Károly okleveles tanítót a *gadosdai*, Fábik János okleveles tanítót pedig a *kovaszinci* állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki, végül *Funk Etelka tornyai* állami iskolai tanítónak a kaposvári elemi iskolához helyezte át.

Egy 80,000 koronás pör fejleményei.

(A Gutzjahr-Pachta pör megújítása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

A mult hetekben általános érdeklődéssel olvasták Aradon azt a tudósítást, melyet az *Aradi Közlöny* a budapesti kir. kuriának azon ítéletéről hozott, melylyel *Pachta Anna* aradi lakosnőnek *Gutzjahr Mihály* örökösei ellen *80.000 korona* és járulékaik iránt indított perét eldöntötte.

A per feltűnést keltő volt egyrészt azért, mert annak szereplői aradi emberek, másrészt pedig ama tulajdonságánál fogva, mert ritkaság számba megy az, hogy gyermektartás iránt indított perben a bíróság olyan horribilis összeget állapítson meg az anyának, amennyi a *Gutzjahr-Pachta* pernek tárgyát képezte.

Tudvalevő a nyolcvanezer koronás per historikumából az, hogy *Pachta Anna* aradi lakosnő keresetet indított 80.000 korona tőke és járulékaik iránt néhai id. *Gutzjahr Mihály* volt aradi lakos örökösei ellen előbbinek azon ígérete alapján, hogy felperesnő két gyermeke részére egyenkint negyven-negyvenezer koronát fog hagyományozni.

Id. *Gutzjahr Mihály* örökösei atyjuk halála után megtagadták *Pachta Annának* a követelt nyolcvanezer korona megfizetését, mire ez követelését peres uton érvényesítette a *Gutzjahr-örökösök* ellen. Az aradi törvényszék megítélte felperesnőnek a követelést, a nagyváradi ítéltábla azonban *Pachta Annát* elutasította keresetével. Az asszony ekkor a kuriához fordult felebbezésével és pedig eredményesen, amennyiben a kuria kimondta ítéletében, hogy az

örökösök kötelesek *Pachta Annának* a 80.000 koronát, a mennyiben ez az örökségből kitelik, megfizetni. A kuriai ítélet érvénye attól tetetett függővé, hogy *Pachta Anna* mint felperes leteszi-e egyetlen tanuja vallomásának megerősítésére a pótesküt azon perdöntő körülményre, hogy *Gutzjahr Mihály* tényleg megígérte neki, miszerint gyermekeiről gondoskodni fog.

Pachta Anna e hó 12-én az aradi törvényszék előtt letette az esküt s így a kuria ítélete értelmében a *Gutzjahr-örökösöknek* 15 nap leforgása alatt ki kellett fizetni a járulékok és költségekkel együtt 96.962 koronát kitevő követelést.

A pervezetett örökösök azonban nem nyugodtak bele a legmagasabb ítélkező forumnak felebbezhetlen ítéletébe, hanem a kereseti összeget ma bírói letébe helyezték s *Köpf János* dr. ügyvéd utján *perújítással* éltek.

Az érvényben lévő polgári perrendtartás szakaszai értelmében azonban rendes perben csak azon esetben van helye perújításnak, ha a perdöntő körülmény ténye, vagyis ez esetben néh. *Gutzjahr Mihály*nak *Pachta Anna* esküjével megerősített fizetési ígérete nem tagadtatik. A perújítás indokainak tehát olyan új bizonyítékokat kell tartalmaznia, amelyek az alapperben még elő nem jöttek, s melyek *Pachta Anna* követelését *Gutzjahr Mihály* bebizonyított kötelezettsége dacára is megerősítik.

Érdekes tehát a *Gutzjahr Mihály* aradi földbirtokos és *Gutzjahr Réza*, férjzett *Pálffy Richárd* dr.-né által benyújtott perújítási kereset azon része, amely kétségbe vonja *Pachta Annának* keresethatósági jogosultságát s amely azt kívánja igazolni, hogy *Pachta* már megkapta néhai id. *Gutzjahr Mihály* ol még ennek életében azt az összeget, melyet felperesnő most már *másodszor követel*; megkapta pedig busásan egyrészt készpénzben, miről néhai *Gutzjahr Mihály* üzleti könyvei tanuskodnak, másrészt pedig *ingatlanokban, melyek értéke hatvan ezer koronánál több*.

A ma benyújtott kereset első sorban kétségbe vonja *Pachta Anna* keresethatósági jogát. Ha néhai *Gutzjahr Mihály* természetes gyermekei eltartására *Pachta Annának* — a gyermekek javára — ígéretet tett, úgy ez esetben perrel *Pachta Anna* a maga személyében nem, legfeljebb gyermekei nevében léphet fel, már pedig *Pachta Anna* a saját személyében vitte a pert s a kereseti 80.000 koronát is a maga részére kérte megítélni. *Pachta Anna* keresete tehát már ez okból is elutasítandó lett volna.

Következik ezután a beadvány érdekesebb része, *Gutzjahr Mihály*nak még életében tett fizetéseiről, amelyekre vonatkozólag az örökösök a következőket adják elő:

Felperes az alapperben maga is beismerete, hogy mint szegény cselédleány került 1881-ben néhai *Gutzjahr Mihály* szolgálatába, de ezen körülményt tagadás esetén tanukkal is készek vagyunk igazolni. Rövid egy évi szolgálat után a szolgálatból kilépett s 1882 óta minden foglalkozás és kereset nélkül élt Aradon, saját állítása szerint szerelmi viszonyt folytatva néhai *Gutzjahr Mihály*lyal. Dacára azonban annak, hogy felperes a viszony kezdetén vagyontalan volt, s dacára, hogy 15 éven keresztül foglalkozása csak e szerelmi viszony folytatására irányult, mégis csodálatos, hogy 1885. október 30-án megvette az aradi 3766. sz. tkljkbvben A+1 alatt felvett *Fácán-utca 4. számú házat*, mely az ide csatolt adóbecslési bizonylat szerint 43620 koronát ér; majd pedig 1896. évi szeptember 26-án megvette az aradi 5299. számú tkljkbvben A+1 s. alatt felvett *Rákóczy-utca 4. számú házat*, mely ugyancsak a csatolt adóbecslési bizonylat szerint 16200 koronát ér.

Mindenki ki fogja rögtön találni, épen a felperes által az alapperben részletesen leirt és kifejtett viszonyból, hogy felperes csakis né-

hai Gutzjahr Mihálytól kapta ez erre szükséges összegeket. De nemcsak ekkor, hanem ezen kívül még sokszor és nagy összegeket kapott felperes néhai Gutzjahr Mihálytól s nevezetesen: 1894. április hónapban 1100 koronát; 1894. október hónapban 400 koronát; 1895. július hónapban 20.000 koronát, mit néhai Gutzjahr Mihály hátrahagyott üzleti könyvei igazolnak.

Az érdekes fordulatot vett pör kimenetele elé városszerte a legnagyobb érdeklődéssel néznek.

MULATSÁGOK.

(=) Felhívás. A nyomdászok nyári táncvigalmának rendezői tisztelettel felkéretnek, hogy vasárnap délelőtt tíz órakor az egyleti helyiségben (Magyar-utca 21. szám) teljes számban megjelenni sziveskedjenek, fontos megbeszélési valók elintézése végett. Az elnökség.

A Munkácsy-emléktábla.

(Magyartalan fölírás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

A múlt század 60-as éveiben a mai Templom-utcai leányiskola épülete rajziskola volt, itt szerezte meg művészeté alapismereteit Munkácsy Mihály, a legnagyobb magyar festőművész.

Az aradi Nemzeti Szövetség a halhatatlan nevű művész emlékét városunkban megőrizendő, elhatározta, hogy azt az épületet, amelynek falai között Munkácsy Mihály a művészet első impresszióit nyerte, emléktáblával örökíti meg. A szövetség tervét magáévá tette az arra legilletékesebb fórum: Arad városa is, melynek tanácsa holnap ülésén fogja tárgyalás alá venni azt a tervezetet, amelyet az emléktábla felállítása, szövege és leleplezésére vonatkozólag az előkészítőbizottság kidolgozott.

Nem olvashattuk el azonban megjegyzés nélkül azt a szövegezést, melyet a bizottság a felállítandó emléktáblába bevésetni akar. Ez a szöveg így hangzik:

Ezen házban, mint az időben városi rajziskolában, szerezte művészeté alapismereteit

Munkácsy Mihály

a halhatatlan magyar festő.

Megjelölte az aradi Nemzeti Szövetség MDCCCCI.

Ugy tudjuk, hogy az emléktábla szövegének megszerkesztésére egy bizottságot kértek fel. Nos, ezt a szöveget alaposan „elbizottságotlák”. Mert, magyar ember így nem beszél. S az a kirívó germanizmus, amely olyan nagyon szembe ötlök, elnyomja az egész szöveget. Mennyivel keresetlenebb és magyarosabb még ez a szöveg is:

„Ebben a házban szerezte művészeté alapismereteit Munkácsy Mihály, a halhatatlan magyar festő. Ez a ház akkor városi rajziskola volt . . . stb.”

Különböztetés általános bajunk, s nem Aradon követik el ebben az első hibát, hogy ha valamilyen feliratot, szobor-, vagy emléktábla-szöveget kell szerkeszteni, akkor egyszerre elfelejtünk magyarul.

Az emléktábla számára Steiner József mérnök három alternatív emléktábla-tervet dolgozott ki: egy magyaros-, egy modern- és egy renaissance stílusú. A bizottság a tervek egyikét elfogadta, felkérte azonban a tervező mérnököt,

hogy még egy-két alternatív tervet dolgozzon ki, hogy a bizottságnak módjában álljon egy diszesebb s egy egyszerűbb tervet a táncsnak választás céljából bemutatni.

Az emléktábla leleplezése valószínűleg szeptember hónapban fog megtörténni.

HIREK.

Üzelmek szénbányákkal.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 27.

Egy felhívást terjesztenek most Németországban, mely egy magyarországi köszénbányatársaság alapítására hívja fel a német tőkét. Az új vállalat furcsa címe: „Erdélyi köszénbányamű Almásvölgy szövetkezet Kolozsvárott.” A felhívás szerint az új vállalat két millió márka alaptőkével alakulna.

Célja az új vállalatnak erdélyi köszénbányák kiaknázása. A vállalat alakja nincs világosan megmondva, mert a felhívásban „bányamű”, „szövetkezet korlátolt felelősséggel”, „kuzák” és „törzstőke” kifejezések tarkán használatnak össze-vissza. A vállalat székhelye Kolozsvár lenne, de az alakulás Ohligsbán (Rajnavidék) történék.

A megalakulás föltétele az, hogy a 2000 kuzából, melynek mindegyike 1000 márkáról szól, a kellő szám jegyeztessék és ezért hocsátották ki az aláírási felhívást. Tehát mielőtt a vállalat életbe lép, már el akarják helyezni a részjegyeket. A két millió márka tőkéből egy milliót a szenterületek megvásárlására, egy milliót pedig üzemtőkének szántak. Tehát azt követelnék a közönségtől, hogy nemcsak a grümdolók nyereségét fizesse ki előre, hanem még a kockázatot is viselje.

Ez a kockázat pedig annál nagyobb, mert a felhívás szerint csak most lették a szenterületeket és így még semmi alap sincs arra, hogy a bányaterület értéke megállapítható legyen. Mind a mellett a felhívás a szénmennyiség értékét 745 millió forinttra teszi. És ezt a mesés értéket ideadnák egy millió márkáért.

A jókedvű adakozók, a kik a német közönséget így megajándékozni akarják, Bantlin dr. Konstanzbán, Krausz Emil Kolozsvárott és Brackelsberg E. W. Ohligsbán.

Regény az életből.

— A szerelem hatalma. —

Arad, június 27.

Érdekes pár jelent meg tegnap Krizsanovszky miskolci állami anyakönyvvezető előtt, hogy házasságra lépjen. E frigy története mutatja, mily érdekes regényt szó az élet, gyakorta szebbet, mint a regényíró fantáziája. A vőlegény igen korán árvaságra jutott fiú volt és árvaházban nevelkedett fel. Jóravaló, szorgalmas fiú volt, kit a pékmesterségre adtak. Miskolcra Egerbe került, hol szorgalma, ügyessége által főnöke bizalmát megnyerte.

A mesternek hajadon leánya volt. A fiatalok csakhamar megismerkedtek és egymásba szerettek. A viszonyról azonban az apa tudni sem akart s így a fiúnak fel kellett venni a vándorbotot. A jó anyai szív azonban közbe vetette magát; a leány anyja támogatta a fiút s Egerben más helyet is szereztek neki s végre is annyira sikerült rábírnai az apát, hogy a házasságba beleegyezék, azonban ezt ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a fiú önálló iparosná legyen.

Ez nagy, terhes akadály volt, mert az apátlan- anyátlan, rokonság nélkül álló ifjunak semmi reménye nem lehetett ahhoz, hogy az önállósításhoz szükséges összeget előteremtse. A reménytelenség elkeseredése szerencsétlen gondolat magvát érlelte meg a fiuban: elhatározta, hogy megvált az élet-

től, de a halálba viszi azt, a kit legjobban szeretett: menyasszonyát.

Egy végzetes percben forgó-pisztolyal a leányra lött és ezt súlyosan megsebezte. Aztán magára akart löni, azonban az utolsó pillanatban megrohanták, öngyilkosságában megakadályozták. A szerencsétlen fia börtönbe került, majd törvényt ültek felette. A szegény leány ellene vallott, mert kényszerítették. Hosszu rehez rabságra ítélték. A boldogtalan leány lötött-futott a bírósághoz, új vallomást akart tenni, de már késő volt. A fiút elvitték. Alig is találkozhattak, azonban örök hűséget fogadtak egymásnak.

Az évek egymásután perogtek le. A leány nem akart férjhez menni, bár erre unszolták. Várt, várt arra az ifjura, ki érte rabságot szenved. Ennek büntetési ideje le is telt. Ujra munkához látott és Miskolcon egy nagy pékműhelyben nyert alkalmazást, a ahol szorgalma, becsületessége s megbízhatósága miatt szerették.

Régi szerelme azonban nem hagyta nyugodni. Innen irt a leánynak Egerbe. S mint rendesen ilyenkor történni szokott, a levél a szülők kezébe került. Mérges választ kapott tehát. Azonban a leánynak sikerült titkon választ adni, mely reményt s bizalmat öntött a fiatal emberbe, ki újból irt a leánynak. Ezt a levelet is elfogtak s a leányt kényszerítették elutasító válasz adásra. Az annyi megpróbáltatásnak kitett leány most maga is az öngyilkosság sötét tervével foglalkozott s végre is elhatározta magát erre. De nem volt képes e végzetes lépést megtenni, mielőtt szerelmét nem látja. Titkon Miskolcra utazott tehát.

Képzeltető a szerelmesek öröme a viszontlátáskor. A leány nyomban értesítette a szülőket leányuk ideérkezéről, kérve beleegyezésüket a rég óhajtott házassághoz. A szülők mitsem akartak erről s leányukról tudni. Egy derék emberbarát azonban Egerbe utazott, hosszas fáradság után sikerült a szülők beleegyezését nagy nehezen megnyerni.

— És így a nagy és sok viszontagságon átment szerelmesek tegnap egybekeltek s házasságukat az ág. ev. templomban egyháziilag is megáldották.

A meglágyult apa beleegyezését azzal a kijelentéssel adta meg:

— Én is voltam fiatal, de nem tudtam, hogy a szerelem ilyen hatalmas.

— A király a pécsi hadgyakorlatokon. A pécsi király-hadgyakorlatokon Ő felsége meghívására résztvesz a román trónörökös is, a kinek számára a király közvetlen környezetében a györgycsönyi plébánialakban rendeznek be szállást. Ferenc Ferdinánd főherceg a pellerdi József főherceg pedig a radfai pusztán fognak lakni a miholjáci főhadiszállás után. A belügyminiszter a baranyamegyei utak jó karba helyezésére 60.000 koronát utalványozott ki. A pécsi püspöki palotát, a melyben egy napot tölt a király és kísérete, fényesen átalakíttatja Hettyey Sámuel püspök.

— A pápa állapota. Rómából írják, hogy a 92 éves pápa egészségi állapota az utóbbi időkben teljesen jóra fordult. Az agg egyházi fejedelem mindennap kísétál Pecci gróffal s tegnap is a tenger partján járkáltak. A föl-séges panoráma a pápára mély benyomást tett s gróf Peccinek oda is szólt:

— Ah, mily szép idő volt az, midőn én még mint brüsszeli nuntius óra hosszat a tenger parton sétálgattam, annak most 55 éve már.

— A király ellen tervezett merénylet. A király ellen tervezett anarkista merénylet híre ugylátszik, nagyon parányivá zsugorodik össze. Nezsíderrel jelentik ma hivatalosan: Itt letartóztattak két gyanus embert. Mindkettő olasz származású s Svájcából jöttek ide. Az egyiket, minthogy igazolta magát, azonnal szabadon bocsátották, másikat azonban, minthogy igazolni nem tudta magát, a főszolgabíróra vitték

kihallgatásra. Ez adott okot a mai lapokban megjelent merénylet hírére. A királyunk ellen tervezett merénylet híre teljesen alaptalan. A két ember kihallgatása semmi támpontot nem nyújt merénylet föltevésére.

— **Kitüntetések.** Bécsből távirják: A hivatalos lap jelentése szerint ő felsége *Hartel* közoktatásügyi miniszternek és *Rezek* tárcanélküli miniszternek az I. osztályu vaskorona-rendet adományozta.

— **Bánffy Dezső báró iskolatársai.** A kolozsvári főgymnáziumban harminc év előtt érettségizett növendékek június hó 30-án a kolozsvári főtanoda dísztermében összejövetelt tartanak. Az összejövetelt *Bánffy Dezső* báró, volt miniszterelnök rendezte. Az iskolatársak között van aradi ember is: *Vince Miklós* ügyvéd, kihez *Bánffy* báró ez ügyben ma a következő levelet intézte:

Édes barátom! Mint már május hó elején írott levelemben jeleztem, a június hó 30-án tervezett összejövetelre vonatkozólag értesíteni kívánlak, hogy mint azt Kolozsvárott *Hévízy Lajos* megállapította, június hó 30-án délelőtt 11 órakor jövünk össze a főtanoda dísztermében, hol a kolozsvári lelkész *Herpey Gergely* imája után lefénképeztetjük magunkat, délután 2 órakor pedig ebéd lesz a Newyork-szállodában, a többi részletek ott maguktól fogják magukat adni. Örömmel nézve a viszontlátás elébe, vagyok barátod báró *Bánffy Dezső*.

— **Óriási tüzvész.** Mint pápai tudósítónk jelenti, tegnap délután *Tapolcafi* községben óriási tüzvész pusztított, a mely csaknem az egész községet elhamvasztotta. Három ember, óriási mennyiségű ló és marha is a tűz áldozatául esett. A tűz keletkezésének oka eddig még ismeretlen.

— **Az iskola év végén.** Még csak három nap van hátra, azután szétoszlanak az apró iskolás méhikék, akik tíz hónapon keresztül szedték össze a tudás mézét. Azután bekövetkezik a grata vacatio, iskolás gyerekek vágya, jutalma egy évi szorgalmas fáradság után. Kinek édes lesz ez a pihenés, kinek szomorú, buval vegyest. Aki szép eredményt visz haza a bogárhátú, akáccokkal szegélyezett falusi házakba, az a megérdemelt jutalom büszke öntudatát viszi haza egyuttal. De azért ne csüggedjenek el a gyöngébbek sem, hanem merítsenek erőt, izmosodjék meg az akaratuk, lelkük ereje s pótolják ki azt a mulasztást, amibe néhány gyöngye perc, gyermekes hanyagság sodorta őket. Látni már az utcákon csomagokkal siető apró diákokat. Ezek nem képesek bevárni a *Te Deumot*, az értesítő kiosztást, hanem rohannak haza az apai hajlékba. A vizsgák nagyrészt véget értek már. A főbb tanintézetekben a főreáliskolában és a gymnáziumban is befejezték már a vizsgákat, melynek eredményét általában kiolégítőnek mondják. Még néhány elemi iskolai vizsga van hátra, de azokkal is elkészülnek holnap. Ma tartották meg a minoriták templomában a *Te Deumot* s mátol fogva megszűnik a városban az elevenség, az a mozgalmas zaj, a melyet a sok, méhike módjára zsongó diák okozott a járás-keléssel, tanulással. Csönd lesz két teljes hónapon keresztül, hogy szeptemberben újra kezdődjék az egyévi apostol járás.

— **Az Aradi Közlöny motora.** Vidéki előfizetőink egy része ma későn kapta kezéhez az „*Aradi Közlöny*“-t. Ennek oka az, hogy a gáz motor, mely az „*Aradi Közlöny*“ hatalmas gyorsajtóit hajtja, tegnap éjjel hirtelen elromlott, úgy, hogy a kereket kézi erővel kellett mozgásba hozni. Mivel pedig ily formán a munka a rendesnél lassabban haladt, a lap lekéselt a reggeli vonatokról. A ravasz masina még most sincs teljesen rendben, s így nem lehetetlen, hogy holnap némely he-

lyen ismét későbbben kapják meg előfizetőink a lapot. A szombati szám azonban már föltétlenül a rendes időben fog megjelenni.

— **Megszökött gyáros.** *Pécsről* jelentik, hogy *Engel Zsigmond* szentlőrinci gőzfűrésztulajdonos a napokban nyomtalanul eltűnt. Minden jel arra mutat, hogy az adósságai elől szökött meg. Körülbelül 140,000 korona adósság terheli. A pécsi piacon számos pincevált forog közkezen.

— **Az új honvédparancsnoksági adlátus.** Köztudomásu a változás, a mely a honvédparancsnoksági adlátusság körében már a közeli napokban beállani fog. Az új adlátus, *Klobucar Vilmos* a hadsereg legkiválóbb lóismérője. Távozását a honvédlovasság elérői nagy veszteségnek tartják és dacára szigoru érellyességének, a honvédlovasság körében élénken fájlalják. *Klobucar* horvát származásu ember. Kitűnő katonának van elismerve, anynyira, hogy 14—15 évvel ezelőtt, a mikor a Horvátországban állomásozó 10-es számú honvédhuszár ezredet, melyet a legénység feyelmetlensége folytán fel akartak oszlatni és a legénységet a többi ezredre besorozni, a király rendeletére *Klobucar* parancsnoksága alá rendelték, a ki akkor mint őrnagy vette át az ezred vezérletét. Rövid idő alatt vaskezze mint a ezredet alakított a hirhedt 10-es ezredből. Mikor Kolozsvárra helyezték át dandárparancsnoknak, egy szót sem tudott magyarul és akkor átírt az állomásparancsnokságnak hogy lovai mellé olyan tisztí legényeket rendeljenek, a kik magyar szón kívül semmi más nyelvet nem értenek. A magyar fiuk között töltött naponta több órát *Klobucar* és megtanult magyarul. A honvédlovasság élére kerülve, nagy eredményekkel fejlesztette a gondjaira bizott csapatokat, a kiket a világ legjobb katonáinak tart. Új állásában a honvéd tisztikar szeretete és bizalma követi. *Klobucar* helyére a honvédlovasság felügyelőjévé *deybach* báró *Zech Arnold* vezérőrnagy, a pécsi 3-ik számú lovasdandár parancsnoka van kiszemelve.

Budapest, június 27.

Rolla nyugdíjazását a „*Rendeleti Közlöny*“ legközelebbi száma közli. A király *Bollának* nyugdíjaztatása alkalmából a *táborszernagyi jelleget adományozza, azonkívül a Ferencz József rend nagykeresztjével tünteti ki.* Az adlátussá előlépő *Klobucar* helyébe lovasági főfelügyelőnek *Zech Arnold* vezérőrnagyot nevezik ki. *Zech* utóda pedig *Bohr Ferenc* ezredes lesz.

— **Pulszky ötlete.** Természetesen még mindig az Ugron-ügyről folyik a szó politikusok és nem politikusok között. Egy szűkebb társaságban, a hol újságírók is voltak jelen, egyszerre így szól *Pulszky* Agost.

— Azt már hallottam, hogy valaki tíz milliót kapjon és letagadja, de hogy valaki semmit se kapjon s azt is elismerje, ilyet még nem pipált Európa!

Akkora kacagás keletkezett erre, hogy a folyosó is rengott bele.

— **Bécs-Ujfalu égése.** Mai számunkban megemlékeztünk arról a tűzkatasztrófáról, a melynek folytán *Bécsujfalu* majdnem teljesen leégett. Mint egy újabb távirat jelenti, ember életbe szerencsére nem esett kár, csupán több tűzoltó sérült meg az oltásnál. A tüzet, mint a rendőrség kiderítette, gyermekek gyújtogatása okozta.

— **Újabb visszaélések a kiházasító egyletekben.** A kiházasítási egyletekben még mindig folytatják a belügyminiszter által elrendelt raziát. Újabban a *sarkadi* kölcsönösen segélyező első fiu és leánykiházasító társulat, a *tenkei* első fiu és leánykiházasító egylet, a *szákai* kölcsönös kiházasító és temetkezési társulat, az

érmihályfalvai okányi és komádi-i kiházasító egyletek lettek felfüggesztve. Ideje volna már, hogy a belügyminiszter erélyes fellépéssel egyszersmindenkorra betiltsa a kiházasítási szödelgéseket.

— **A szabad fürdés veszedelme.** *Pellegrini* József lippai vállalkozó, *Fenica* nevű leánya, tegnap komoly veszedelemben forgott. A fürdőházból kiuszott a szabadba, itt azután elkapta a sebes ár s csak lélekjelenlétének köszönheti, hogy a közeli malom kerekei alá nem került. A kerék előtt lévő láncho kapaszkodott mindaddig, míg hajóval segítségére nem siettek. A leányt a kiállott izgalmarktól ájulva viték a partra s rögtön lakására szállították.

— **A Falkai-féle postassikkasztashoz.** Több fővárosi lap mai számában az a hír jelent meg, hogy a *Falkai* László postai kézbesítő szolgálta által elsikkasztott összeg az eredeti megállapítástól eltérőleg újabb adatok szerint 150.000 korona, illetve 152.000 koronára rug. Erre vonatkozólag a budapesti postaigazgatóság kijelenti, hogy ez a hír szerinte légből kapott. *Falkai* szökése után az általa kézbesített nagyobb összegű pénzküldemények kézbesítési adatait a szökés napjától kezdve egy hónapra visszamenőleg megvizsgálták és valamennyi tételt rendben találták, azaz a címzettek elismerték a pénzek átvételét. *Falkai* szökése óta egy hónap mult el és ezen idő alatt nem érkezett egyetlen olyan felszólamlás sem, mely valamely a vizsgálat idején még nem tudott tételre vonatkoznék. Teljesen ki van zárva eszerint egyszers s mindenkorra az a lehetőség, hogy az annak idején *Falkai* László által elsikkasztottnak jelzett összeg újabb tételekkel gyarapodjék.

— **Iparhatósági megbizottak gyűlése.** Az iparhatósági megbizottak holnap délután fél 6 órakor tartják az aradi rendőrség iparügyi osztályában rendes évnegyedes gyűléseket.

— **Lopott csolnokon Aradig.** Három *maros-ilyei* oláh suhanc merész vállalkozásra adta a fejét. Egy csolnaktól lopott el *Maros-ilyén* s azon leveztek Aradig s itt a *Radnai-uti* zsilip előtt kikötöttek. *Bregyán* János és György a két főkolompos, akik úgy kerültek a rendőrség kezeibe, hogy Aradon első dolguk volt valami újabb lopást elkövetni. Elmentek munkát keresni az arad-csanádi vasutak műhelytelepére s onnan acélt loptak. A rendőrség haza toloncolta őket.

— **Sardou leányának házassága.** Párisban tegnap *Viktorien Sardou*nak leánya *Genaviéve* házasságra lépett *Róbert de Flers* gróffal. A grófnak a francia írók között jó híre van s „*Vers l'Orient*“ című kötetével az akadémia pályadíját nyerte el rövid idő előtt.

— **Őn nem lehet kaszinótag.** *Hegyi* József és *Pap* Zoltán makói kereskedők tavaly kartelt kötöttek, hogy árúikat egyenlő áron adják el. *Pap* Zoltán azonban megszögte a makói egyezséget s miután már tudta, hogy konkurrensé arszabása milyen kerekben mozog, ő még olcsóbban árult. *Hegyi* hamarosan tudomást szerzett erről s nem a leghizelgőben nyilatkozott uton-utfélen kollegájáról. Az nem haragudott meg jó ideig, de mikor *Hegyi* azt mondta róla, hogy eó az eljárása olyan, amiért nem lehet a kaszinó tagja, — a járásbíróshoz fordult elégtételért. A bíróság a híresztelésben becsületsértést látott s elítélte *Hegyit*. Ma került az ügy a szegedi törvényszék felebbezési tanácsához, amely egészen eltérően nyilatkozott s fölmentette *Hegyit*. Az a mondás ugyanis, hogy valaki nem lehet egy kaszinó tagja, nem képez becsületsértést.

— **Új ügyvéd.** *Dr. Jellinek* Henrik a budapesti ügyvédi vizsgáló-bizottság előtt szép sikerrel letette az ügyvédi vizsgát. Az új ügyvéd Aradon nyitja meg irodáját.

— **Ibsen Henrik állapota.** Berlinből írják, hogy *Ibsen* állapota teljesen kielégítő s a nagy költő az életveszélyen túl van. Tény azonban az, hogy habár testileg fel is gyógyul szellő-

milig jó időre téllenségre van kárhóztatva s az orvosok nem biznak benne, hogy valamikor még irodalmi munkásságot kifejthessen.

— **Lopás a pályaudvar vendéglőjében.** Rejtélyes lopásról tett feljelentést a budapesti főkapitányságon Zsogor Pál csabári születésű 54 éves famunkás. A feljelentő elbeszélése szerint a lopás a 24-én Lavocnybon szállt fel a Budapest felé menő személyvonat egyik III-ad osztályú kocsijába. Ott talált egy 35—40 esztendősnak látszó férfit, akivel utközben megismerkedett. Erről az emberről annyit tud, hogy József a neve és Oroszországból utazott Kievlembergen át. Kőbányán leszállott a vonatról és a pályaház vendéglőjébe mentek, ahol beakarták várni a Flume-felé induló vonatot. Később a rejtélyes idegen eltávozott és nem is tért vissza. Zsogor ekkor vette észre, hogy a kebelében egy zöld fehér csikos könyvben levő 4 darab 100 forintos és 8 drb. 10 forintos eltűnt. Azonnal tisztában volt ezzel, hogy a pénzt a titokzatos idegen lopta el, akinek személyleírását a panaszos így adja elő. 35—40 évesnek látszik. 158—160 cm. magas, gyenge, sovány testalkatu, keskeny hosszasan arcú, barna haja és szemöldöke, alacsony homloku és sárgás barna szemü, vöröses sárga bajusza, beretvált állu, ügyöknök látszó ember. Pápaszemet, fekete puhakalapot, zöldes kockás ruhát, fekete cipőt és sárgás színű felöltőt viselt.

— **Százezer korona egy társalkodónőnek.** Egyik előkelő londoni lapban a következő hirdetés olvasható: „Egy amerikai nő leánya részére, ki három hónapot szándékozik Angliában tölteni, nemes családból való társalkodónőt keres. Fizetése 100.000 korona a három hónapra“. Ajánlatok a lap kiadóhatalába küldendők.

— **Halálozás.** Moldoványi Antal ma életének 46-ik évében elhunyt. Temetése szombaton délután 5 órakor lesz Teleky-utca 11-ik számú házból.

— **Einwag** Oszkár új-aradi fakereskedő e hó 25-én Uj-Aradon elhunyt. Temetése ma délután ment végbe.

— **Alvajáró házmester.** Különös szerencsétlenségnek lett áldozata az éjjel Budapesten Bán Lajos, a József-köruti 2. számú ház házmestere. Azt álmodta, hogy csilingel a kapuból szóló csengő. Kilépett az ágyból és magához véve a kapukulcsot, ki akart menni az udvarra. Bán azonban az ajtó helyett az ablakba lépett, fölhágt az ablakdeszkára és a rákövetkező pillanatban a félemeleti ablakból lezuhant a földszintre. A nagy eséstől aztán feleszmélt és segítségért kiáltott. Hozzáértőzői lesiettek a szerencsétlenül járt emberhez és elhívták hozzá a mentőket, a kik ápolás alá vették és beszállították a Rókus-kórházba. Az alvajáró házmester állapota igen súlyos.

— **Járásbírósg Mező-Kovácsházán.** Mező-Kovácsháza, Kunágota, Dombiratos, Magyarbánhegyes, Tótbánhegyes, Kaszaper, Apáca, Ref-kovácsháza, Végegyháza községek képviselői — a mint levelezőnk írja — a napokban Mezőkovácsházán értekezletet tartottak Kövér Béla főszolgabíró elnöklete alatt, amelyen nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek az igazságügyi miniszterhez s megerandumot nyújtanak át a miniszternek az iránt, hogy a nevezett községek Mező-Kovácsháza székhelylyel *járásbírósgot* kapjanak. Mező-Kovácsháza a járásbírósg épületéhez szükséges telket ingyen adja és még a fent nevezett községekkel együtt huszonöt ezer koronát építési költségül ajánlottak fel.

— **Férfi-kokottok** A Yaltában megjelen Krimski Kurjerben érdekes polemia folyik a krimiai üdülőhelyeken és fürdőkn alkalmazott tatár kalauzokról, kiket a lap férfikokottoknak nevez. Az oda utazott előkelő hölgyek, kiket a tatárok „kalauzoltak.“ nagy felháborodással tiltakoznak. Egyikük vezetőjét, Ibrahimot, különös melegséggel védelmezi. „Az én vezetőm két hónapig úgy viselte magát velem szemben, mint egy igazi gentleman. Mennyire megsértődött, amikor egy drágaköves gyűrűvel ki-

náltam meg. Az igaz, hogy később Moszkvából harmintbankjegyet, küldtem neki. El tudom képzelni zelni, mennyire fájt ez neki, de mert nem tudta a címemet, a pénzt vissza nem küldhette.“ Egy másik hölgy így ír: „Fiatal vagyok, csinos, temparementumos és gazdag. Sokat forogtam a tatárok között. Egyike e vezetőknök, kinek 25 rubelt adtam, megváltotta nekem, hogy ő nem más, mint alázatos szolgálja azoknak a hölgyeknek, kik szolgálatait megfizetik. Ha azt mondja a hölgy: „Köves;“ az ember követi. Mi magunk sohse szoktunk kezdeni, de ha a hölgy kezd, nos, hát akkor folytatjuk.“

— **Bemutatott alapszabályok.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter az „Aradvármegyei gazdasági egyesület Pécska községi gazdaköre“ alapszabályait bemutatási záradékkal el látta.

— **Egyszer már esküdtem.** Javakori ember áll a bíróság előtt, éppen most végezte el a vallomását. Hogy befejezte, ránt egyet a mellényén, s végig pödri a bajuszt, mint aki nem akarja olyan gyorsan beadni derekát a rohanó időnek.

— **Hát most tegye le arra, amit mondok, az esküt, szölitja meg az elnök.**

A ember nagyot néz; majd hátratekint, mintha keresné, hogy tulajdonképpen neki szól-e a biztatás?

— **Jöjjön előbbre, tegye le az esküt, mondják neki másodszer is.**

Erre már eloszlik minden kétsége, hiszen nevé is szölitottak. Megrázza deresedő fejét és hátralép egyet.

— **Már én azt nem teszem!**

— **Miért ne tenné? Hiszen csak igaz, amit mondott!**

— **Egy betűig.**

— **Hát miért nem esküszik?**

— **Instállom, egyszer esküdem életemben, akkor is elhagyott a feleségem. En nem teszem meg többször.**

Es makacsodott akkor is, mikor tetemes rendbirsággal sujtotta az elnök.

— **Rablási kísérlet egy postahivatalban.** Vakmerő rablási kísérletről értesítenek bennünket *Bács-Madarasról*, ahol e hó 24-én éjjel három álarcos rabló az odavaló postahivatait akarta kirabolni s hogy a rablás nem sikerült, ez csakis a véletlennek köszönhető. Madarasról ugyanis kocsiposta közelekedik a szomszédos községek és a vasuti állomás között. Délélt 11 órakor indul Madarasról és este 10 órakor érkezik oda vissza. Ezzel tisztában voltak a rablók és ismerhették a viszonyokat is, mert arra számítottak, hogy az este 10 órakor érkező pénzküldeményt elrabolják. Éjjel tizenegy órakor tehát feltörték a postahivatalnak az udvarra nyíló ablakát, azon behatoltak a hivatalba s hozzáláttak a fiókok és szekrény feltöréséhez, kérésve az akkor este érkezett postaszállítmányt. Aznap este azonban a madarasi posta megkésétt. Már a vasuti állomásról is félórai késéssel indult el, ennél fogva a közbeeső községekben is késést szenvedett, minek következtében csak éjjel fél tizenkét órakor érkezett meg Madarasra. *Cungli* Antal postakocsis, amint megérkezett, a nála lévő kapukulcsal a kaput felnyitotta s amint az ajtón belépett az udvarra, a rablók, kik neszét vették a kocsis érkezésének, az ablakon keresztül kiugráva akartak menekülni. *Cungli* rögtön tisztában volt a helyzettel s a nála levő revolveréből rá lött a menekülő rablókra, kik közül *egyiket hátban talált* s az rögtön el is esett. A lövésre felriadt *Dancinger* postamester is, aki a megsebesült betörőben egy volt postakocsisára, *Dach* Józsefre ismert. A csendőrség ezután kihallgatta a sebesültet, aki bevallotta, hogy a rablást *Szimák* Antal és *Pulner* Ferenc társaival akarta elkövetni, hogy az ezen a napon érkező nagyobb pénzküldeményt elrabolják. A tetteseket a csendőrség letartóztatta.

— **Ujtás!** *Honisch* L. *István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiai tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vasár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 ko-

rona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigoruan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **Marosbafult iskolásfiu.** *Lenhardt* János új-aradi iskolásfiu a napokban több iskolatársával a Marosban fürdött a zsigmondházi malom közelében, de szerencsétlenül járt, mert nem tudván uszni a víz alá merült és nyomtalanul eltűnt. Holttestét a Csálai erdő közelében fogták ki.

— **Igen ajánlható a nagyérdemű közönségnek szükségletét női és férfi divat cikkben, valamint szőnyeg, függöny, ágyterítő, és minden e szakmába vágó árukban most szerezzé be, mert alkalmi vétel van *Nádler* Lajos divat áruházában, ahol a leltározás alkalmából a tultterhelt raktár miatt az árak lányegesen leszállítottak. Ugyanott két jó erkölcsü fiu tanulóul felvétetik.**

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Angol férfidivat.

— Nyár. —

Budapest, június 27.

Valóban szerencse, hogy nekünk magyaroknak nincseu divatalkotónk, vagyis olyan emberünk, akit polgári viseletünk dolgában követni lehetne, mert velünk született független gondolkozási módunknál, szabadságszeretetünknel fogva úgy sem gyakorolhatna az ránk hatást. A magyar ember politikailag nem befolyásolható, de öltözködésre nézve még kevésbé vezethető.

Ott, hol nagyszámban jelennek meg az emberek, mondjuk: nyilvános gyűléseken, majdnem minden nevezetesebb nemzetbelit többé-kevésbé föl lehet ismerni ruházatáról. A német sajátságos formájú, bő gallérjáról azonnal fölismerhető. Az olaszt mély kivágásu inge és bársonykabátja árulja el. A franciát a rövid zsaket, a bokros nyakkendő és a hegyes orru cipő jellemzi, csak a magyar városi ember öltözetében nem találunk semmiféle jellemzőes külső ismertető jelet. Nemzetiségét csak az éljenzés árulja el, de ha abcugra kerül a sor, akkor még e megnyilatkozás sem jellemzi magyar voltát.

Az ilyen tömeges fölvonulás alkalmával tapasztalhatjuk leginkább nemzeti viseletünk hiányát, annak a viseletnek, mely a 48-as években oly gyönyörűen jellemezte az igaz magyar érzelmeket.

De sajnos, az általános áramlat minket is magával ragad, a nyugati civilizáció a ruházatban is érezteti hatását, mert az egész világon jelenleg majdnem minden nemzet az angol férfidivatot követi, mi is eszerint öltözködünk. Ha már elfogadtuk, kövessük e józan és célszerű divatot teljesen.

Mi jó európaiak eddig azt véltük, hogy a szmoking mélyen kivágott mellényével, megfelelő könnyü kelméből készítve, még a legmelegebb évszakban is elviselhető, s ime mást mutat az amerikai gyakorlat.

A new-yorki pénzarisztokrácia néhány ifju tagja a Marlborough Hotel-ben rendezett tavaszi ünnepélyen könnyü fehér kamarnból készült szmokingöltözetben jelent meg. — Képzhető, hogy az újdonságok iránt annyira fogékony amerikaiak mily örömmel fogadták e divatalkotókat és természetesen, hogy a fehér szmoking diadallal fog bevonulni az amerikai uri ruházatkba.

Meleg nyári napokon elég alkalmas kerti kosztümnek tartjuk a fehér szmokingot, de eredetiséget nem fedezünk föl benne, s nem is hihető, hogy a fekete szmokingot valaha pótolni fogja. Nem tekintethjük különös vivmányának azt sem, hogy a ruhadarabnál a fekete színt a fehérrel váltják fel, mert igaz ugyan, hogy a fehér öltözet a nap hevében elviselhetőbb, mint a fekete, de kérdés marad, hogy a mesterséges világításnál is áll-e ez a tétel?

A szürke szín általános divattá vált. Nagy elterjedése fényes bizonyítéka annak, hogy ez a szín felel meg leginkább a férfiak ízlésének. De biztos „tip”-pel szolgálhatunk olvasóinknak, midőn az őszi divat favoritjának a barna színt jelöljük meg. Sietünk azonban kijelenteni, hogy ez a szín soha sem fog oly általános divattá válni, mint a szürke, de mindenesetre elég észrevehetően fog érvényesülni, s mert nem lesz a tömegek divatszíne, az igazi divatférfiu előtt annál nagyobb értékű újdonságot képezhet.

A nyári időszakra a puha redős mellű színes ingnél nem ismerünk alkalmasabb viseletet. A divattal szemben legtartózkodóbb urak is fölismerték már a színes ing előnyeit és szívesen öltik magukra azt azok is, kik pár évvel ezelőtt még idegenkedtek annak viselésétől. Az élénkszíni csikok a legkedveltebbek. De kényes ízlésűek a szolidabb mintákat választják, sőt meglehetősen figyelemben részesül a fehér zefir és batizt ing is. Az új sejtés (cellular) zefiringek nyári viseletre rendkívül célszerűek és ajánlhatók.

Kerékpározáshoz, távgyalogláshoz, Golf-játékhoz, halászhoz stb., szóval majdnem minden sporthoz, mely atlétikai gyakorlattal nem jár, fölülte alkalmas öltözetet mutat be a londoni *Fashion* legújabb száma. A kosztüm halszállkaszerűen csikozott szürke, vagy sötétzöld szövetből készül.

A kabát elég bő, inkább bluzszerű és négy fedett zsebbel van ellátva. Az öv, a rendes gombolható formától eltérőleg csattal záródik. A hátrészen alkalmazott három széles redő kényelmes mozgást biztosít. A nadrág „knicker szabású és a térd alatt gombolható. A sapka a ruha szövetéből készüljön. Sötétzsinű skot lábszár és gummitalpas félcipő jól áll ez új sportöltözethez.

Az ismert „foulard” selyem nyakkendők mellett ezidén a selyemfényű, hosszúra és csokorra köthető oxford-nyakkendők tűnnek ki leginkább. A színes „foulard” nyakkendők közül két kiváló újdonság kelt feltűnést. Az egyik szürke, a másik sárga alapszíni s mind a kettő vörös mintával van díszítve. E nyakkendők már azért is keresettek, mert kényes színeik csak a legfinomabb kelméken érvényesülnek és ezáltal különlegességet képeznek. A selyemfényű oxford nyakkendők, fehér, rózsaszínű és világoskék, továbbá fehér alapú kék és lilacsíkos mintákkal dívatosak.

Dívatosak továbbá a hosszúra és csokorra köthető törökös mintájú nyári nyakkendők is.

TÖRVENYKEZÉS.

Egy pince titkai.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 27.

Tudvalevő dolog, hogy a törvény tiltja a borkereskedőknek oly ipar folytatását, melyhez víz szükséges. A bor és a víz nem valók szomszédoknak, mert a kereskedő könnyen összetéveszti a kettőt. Neustadt Ignác miskolci borkereskedő mégis közös pincében rendezett be magának borkereskedést és szódagyárat. A rendőrkapitány ráparancsolt, hogy vagy a bornak vagy a szódának keressen más helyiséget, de ő hallani sem akart erről a bifurkációról. Megfőlebbezte a rendőrkapitány végzését, de az alispán, a közigazgatási bizottság s utolsó fórumon a belügyminiszter megerősítették az elsőfoku hatóság végzését. Neustadt még most sem engedett, s mikor karhatalommal választották el a borát a szódájától, belekötött Tarnay Gyula alispánba. Hosszu instanciával járult a belügyminiszterhez, elmondva, hogy az alispán őt tendenciózusan üldözi és tönkreteszi.

A belügyminiszter a beadványt elküldötte a megyei közigazgatási bizottságnak, mely az alispán intézkedését jóváhagyta, az alispán pedig nyilvános rágalmozásért megvádolta Neustadt Ignácot a budapesti büntető törvényszéknél. A törvényszék nemcsak Neustadtot, hanem Hoffmann Mihályt, az Adóügyi szaklap szerkesztőjét is vád alá helyezte, aki a közér-

deknek vélt szolgálatot tenni, midőn Neustadt ügyében nemcsak lapjában támadta az alispánt, de a belügyminiszterhez is beadványt intézett Neustadt érdekében.

Már több ízben ki volt tűzve ezen ügyben a főtárgyalás, de azt sohasem lehetett megtartani, mert hol Neustadt, hol pedig a tanúk nem jelentek meg. Így buzódott az ügy egészen a mai napig, amikor a törvényszék még is kénytelen volt Neustadt Ignác nélkül lefolytatni azt, mert Neustadt időközben kivándorolt Amerikába. A mai tárgyaláson a vádlottak padján csakis a másodrendű vádlott Hoffmann Mihály, az Adóügyi szaklap szerkesztője ült. Agorasztó elnök megnyitván a tárgyalást, előszóította a vádlottat, aki erre kijelentette, hogy ő a panaszos alispánt Tarnay Gyulát sem egyéni, sem köztisztviselői becsületében sérteni nem akarta. Ő csak a közérdek szempontjából ártotta bele magát az ügybe.

Tarnay Gyula panaszos erre kijelentette, hogy tekintettel arra, hogy Neustadt Amerikába ment s így az ügy értelmi szerzője felelősségre nem vonható, a vádlottal szemben nem kívánja folytatni a megtorló eljárást, mert meg van róla győződve, hogy Neustadt félrevezette. Miután dr. Keserü alügyész kijelentette, hogy a vádlottal szemben a panaszos alispán nyilatkozata után a vádat elejti ő is, azt a kérelmet terjesztette elő, hogy a törvényszék bocsásson ki közérdekelevet Neustadt Ignác ellen. A törvényszék Hoffmann Mihályval szemben az eljárást megszüntette.

§ Rakovszky képviselő és Halász szerkesztő sajtópöre. Ismeretes az a sajtóper, melyet Rakovszky István indított meg Halász Lajos nagyváradi szerkesztő ellen, a miért ez lapjában sértő cikket írt Rakovszkyról. Rakovszky ez alkalommal ismert és sokszor bevált lovagiaságát féltette, mert tudta, hogy Halász igen jól kezeli a kardot. Sajtópörét indított ellene és a törvényszék előtt verte a mellét, hogy ő utálja a párbajt. Persze el is hitték neki. A törvényszék Halászt becsületsértés miatt 5 napi fogházra ítélte. Az ügy felebbezés folytán ma került a budapesti tábla elé. A tábla megsemmisítette a törvényszék ítéletét, a fogház büntetést mellőzte és csupán száz keronárú ítélté Halászt. Rakovszky ügyvédje semmiséglí panaszt jelentett be a kuriához.

§ Takács Zoltán dr. bandája. (XII. nap.) A tárgyalás, mai XII. napján Etter Dezső dr. alügyész folytatta a tegnapi este megkezdett vádbeszédét. A sárospataki bankó-gyártás történetét mondta el, kiterjeszkedve a bűnpör minden egyes erre vonatkozó mozzanataira. Majd áttért a hamis pénzzel való csalásra s ennek ismertetése után elsőbbsen Takács Zoltán dr.-t vádolta meg. Utána Orvetzet, Csapó Józsefet és Gallai Imrét.

IDEGENEK ARADON.

— Június 27. —

Fehér Kereszt szálloda. Devoine Gusztávné vendéglősné Mezőhegyes. — Páih Sándor utazó Bécs. — Dávid József utazó Budapest. — Schiehermandl Emil utazó Bécs. — Merczi Nándor utazó Budapest. — Wertheimer Miksa utazó Bécs. — Ligeti Dezső utazó Budapest. — Tirnauer József utazó Miskolc. — Steiner Ferenc kereskedő Déva. — Kondor Ottó utazó Budapest. — Hajduska Lajos kereskedő Budapest. — Grün József utazó Bécs.

Központi Szálloda. Dr. Kiss Mór és neje egyetemi tanár Kolozsvár. — Lippner Károly honvédőrnagy Oravica. — Basch Mihály mérnök Budapest. — Jankovits Ferenc intéző Mezőhegyes. — Ifj. Jahász Imre hivatalnok Mezőhegyes. — Bruszt Béla fényképész Budapest. — Jacoby Arnold utazó Bécs. — Werner Jakab utazó Bécs. — Freund Jakab utazó Prága. — Goldman Gyula utazó Budapest. — Sternberg N. vállalkozó Petrozsény. — Székely Nándor joghallgató Szolnok.

Vass Szálloda. Miolescu Pál esperes Komlós. — Ritter Károly birtokos Szemlak. — Sander Mór utazó Bécs. — Boisits Adolf utazó Bécs. — Klein Dániel utazó Bécs. — Sattler Zsigmond utazó Bécs. — Kohn Adolf utazó Bécs. — Kujedán Sándor gazdász Silingyia. — Grosz Mór utazó Bécs. — Dietrichstein N. utazó Bécs. — Groszman Farkas kereskedő Jászapáti. — Dietrichstein Mór kereskedő Ujvidék. — Sándor József építész Petrozsény. — Vavra Vilmos utazó Budapest. — Römer

Gusztáv utazó Remscheid. — Glück László deák Budapest. — Figdor Leopold utazó Bécs. — Kalmár József utazó Budapest.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnág este	6.35	Személyvonat este	9.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.06
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről sz. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbeszig sz. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Budapesti ár- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 27.

Déltözsde. A buzakínalat kelégitő, a vételkedv csekély. Lanya irányzat mellett 11,000 métermáza került forgalomba, 5 fillérral olcsóbb áron. Egyéb gabonának bágyadtak. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza júniusra	8.— 8.10
Buza októberre	6.73— 6.74
Zab októberre	6.32— 6.33
Tengeri júniusra	5.31— 5.32
Tengeri júliusra	12.90—13.—

Zárul 5 órakor:

Buza júniusra	8.12— 8.13
Buza októberre	8.19— 8.20
Rozs októberre	6.76— 6.77
Zab októberre	6.36— 6.37
Tengeri júniusra	— — — —
Tengeri júliusra	5.33— 5.34
Repce augusztusra	12.85—12.95

Zárul 5 órakor:

	korona
Oszták hitelrészvény	644.25
Magyar hitelrészvény	652.—
Leszámlolóbank részvény	422.—
Rima-Murányi vasmű részvény	470.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	653.—
Közuti vasut	578.—
Városi villamos vasut részvény	297.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Június 27. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 76 — 78 fillérig. Oreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 82 — 84 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 83 — 85 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 80 — 82 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 78 — 80 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 80 — 82 fillérig. Sertéslétszám. Június 24. napján volt készlet 54,480 darab, június 25. napján felhajtott 1067 darab, június 25. napján elszállított 748 darab, június 26. napján maradt készletben 54,801 darab. Üzlet: Változatlan.

— Bécsi vágómarhavásár. (Telefon-jelentés.) Felhajtottak 422 borjut, 868 élődisznót, 902 leölt disznót, 1172 élő juht, 152 leölt juht és 18 borjut. Fizettek élő borjuhért 60—100 koronát, leölt borjuért 72—120 koronát, juh 52—58 korona száz kilogrammonként.

S z e s z ü z l e t.

— Junius 27. —

Mai jegyzéseink: Készár nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter o/o, beleértve 10 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék: 12-80—13— korona mmászsánsként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsdén.

Budapest, június 27.

Magyar aranyjárdék 40/0	118.20
Magyar koronajárdék 40/0	92.95
Magyar arany 41/20/0	120.75
Magyar ezüst 41/20/0	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.10
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	173.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	144.50
Osztrák papírjárdék	95.—
Osztrák járdék ezüst	98.—
Osztrák járdék arany	117.80
Koronajárdék	95.50
1860-iki államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrészvény	1865.—
Magyar hitelbank részvény	649.—
Osztrák hitelbank részvény	641.—
Osztrák-magyar államvasut	650.50
20 frankos arany (Napoleonador)	19.03
Német birodalmi márka	117.30
London	239.85
Paris	95.05

NAPIREND.

Június 28. Péntek. Róm. kath. naptár: Laura. — Protestáns naptár: Laura. — Görög-keleti naptár (június 15.): Amosz. — A nap két 3 óra 50 perckor, nyugszik 7 óra 44 perckor. — A hold két 4 óra 37 perckor, nyugszik 1 óra 8 perckor.

Időjárás. Légnnyomás reggel 7 órakor 764.9 milliméter, délután 2 órakor 762.6 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 18.2, délután 2 órakor C° + 26.9. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 4, délután 2 órakor N. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire derült, délután 2 órakor félderült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjelzés. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, száraz.

Szabadegészségügyi emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 1/2—12 1/2 óráig. Helyiség: Ereklie-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Június 28. Hegyközségi gyűlés Kúviban délután 5 órakor.

Június 29. Az öreg munkaképtelen elaggott iparosokat segélyező Rudolf-asztaltársaság júniálisa (Csálai erdő.) — A német-szent-péteri ifjuság táncvigalma (Ferdinánd-féle kerthelyiség.) — Az aradi waggongyári dalkör hangversenye Lippán (Bánkert.)

Június 30. Az aradi közműves segéd munkások önképző szakszervezetének júniálisa (Csálai erdő.) — Az aradi és új-aradi kereskedőifjuság műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Csalogovics-kerthelyiség.) — Az aradi atletikai-klub football-match-je (Waggongyár melletti játszótér.)

Július 1. Az aradi királyi főgymnasium VIII. osztályát végzett ifjuságának táncvigalma (Városliget.)

Július 7. Az aradi könyvnyomdászok szakszervezetének júniálisa (Csálai erdő.)

Július 15. A magyarországi Minorita-káptalan nagygyűlése. — Körjegyzőválasztás Almáson.

C S A R N O K.

A férj hallgatott.

írta: Sas Ede.

I.

Öreg asszonyt temettek. Valami néhai, ág-rólszakadt napidijas özvegyét. És négy koromsötét paripa bókolt lengő, tollbokrétás fejével a hatalmas körüti bérház fekete drapériával díszített kapuja előtt. És tizenkét díszruhás testőr gyertyalángja lobogott a lágy, tavaszi levegőben a pompás halottaskocsi körül. És a drágamivű ércpokorsót elborította a tékozló gyász viruló, ragyogó ékessége; a színes, selyemszalagos koszorúk özöne. És előkelő, fényes közönség gyűlt össze a napidijas özvegyének koporsója körül s az utcát előzőlő sokaság nem győzött álmélkodni: hogy felvitte az Isten a szegény asszony doigát a halóporában.

Mert sokan voltak, akik ismerték őt, amikor még mint sápadt, vézna árnyék, mint a megtestesült fővárosi szegénység, nesztelenül suhant boltról-boltra, hogy reszkető kézzel mutogatta kezimunkáján tulajdon. Mindig ugyan-

az a kopottefekete ruha volt rajta — ismerősei szinte fejüket csóválták: hogy tarthat az a ruha olyan sokáig? Ugy kell lenni, hogy a szegény özvegy asszonyokhoz jóságos tündérek szállanak le lopva, éjjelente, hogy új szálakat szőjjenek a köntösükbe, ahol az már el akar szakadni... Jól ismerte őt a zálogos, akihez a szemérmes nyomor remegésével lopózt be mindig s oly félve dugta oda a portékáját, mintha csak lopott holmit kínálna. De a zálogos élesszemű emberismerő; tudta, hogy az a színehagyott, keshedt ágyterítő nem lopott holmi: ... Rendesen olyankor volt vendége a nyomorultak bankjának az özvegy, amikor a fia vizsga előtt állott. Persze, mikor az orvosnővendék kitanult, amikor doktor, egyetemi magántanár lett belőle, jobbra fordult a sápadt árnyékasszony sorsa. Hogy becézte a gyorsan bírré kapott, fiatalága mellett is oly tekintélyes orvostanár az édes anyját! — mesélte a halottnéző utca. Képes volt otthagyni a mindennap megzsufolt rendelő-szobáját, hogy maga utazzon el vele délvidékre, csak hogy minél tovább tartsa a lelket a törődött öreg asszonyban, a kit megviselt az élet legnagyobb betegsége: a nyomoruság. No de ha sokat küzdött is életében a szegény asszony, legalább az utolsó esztendőt megmaranyozta a fia szeretete — mondották bizonyos megnyugvással a koporsó körül álló filozófok: mert hiszen az emberek a koporsó körül rendesen filozofálnak egy kicsit. És a halála is szép volt. Vidám vacsorázás közben, fia és menyje mosolygó társaságában egyszer csak hátrahanyatlott karszékeében. Szív-baja ölte meg. És most fényes márványemlék alá kerül a temetőben, a hol már várja őt valaki: a szegény diurnista, a ki régen pihenni már ott a napi egy forint husz krajcárért való robotolását. Milyen meglepődve szólhatnak egymáshoz:

— Hitted volna-e valaha, hogy ilyen fényes lakásban kerülünk mi együvé, a föld alatt?

— És a szatócs, a ki sokszor nem akart hitelezni az inséges özvegynek, és a zálogos, a ki sokszor visszalökte a portékáját, hogy olyan rongyra nem lehet kölcsönözni semmit — most nagyban ismételtették:

— Bizony, mi jól ismertük. És sokat vigasztaltuk: majd meglássa, ha a fia elvégzi az egyetemet, gyöngyölete lesz magában is. Bizony, mi sokszor jót tettünk vele!

És odafurakodtak az előkelő közönség, a rokonok közé a szatócs, meg a zálogos, hogy tüntessenek vele, hogy ők is ahhoz az öreg asszonyhoz tartoznak, akit most oly pazar pompával temettek...

II.

Sebestyén György dr ott állott rendelő-szobája ablakában és alátekintett a körut fáradhatatlan sürgés-forgására. Lakásukból éppen eltávoztak a temetkezési intézet emberei, akik eltakarították a ravatalt és kitérték a halottas szoba ablakait, a friss, verőfényes tavaszi levegőnek. Ha a szívből is úgy ki lehetne szellőztetni a halott emléket, mint a halottas szobából a hervadó koszorúk, a tömjén nehéz illatát és a fojtó gyertyarüstöt!... De mintha az orvos lelkére nemcsak édesanyja temetésének szomorú, csöndes emléke borult volna. Ez az emlék csak szelid megnyugvást suttoghatott neki: de Sebestyén György tépelődő, kínzó nyugtalansággal kezdett föl és alá járkálni a szobában. Meg-megállott az ajtó előtt, mely szobái felé vezetett, majd becsöngette az insát.

— Készítse el a bőröndömet hosszabb utazásra, József. Még ma este elutazom.

A cseléd távozott — s kis idő múlva felnyitott az orvos nejének lakosztályába vezető ajtó. Az orvos felesége jelent meg a küszöbön. Gyönyörű asszony volt. Mint egy feketébe öltözött liliom, fehér arca a gyász közepe felé még vakítóbban tűnt elő; akár csak egy elefáncsont-kép a feketére zománcolt lapon. És milyen pompás ékszere volt a gyászruhájához: a két fekete gyémántos szeme! Feketének voltak a szemei és titoktejjések, mint a szerelmes, édes, bűnös titkokat rejtő, csillagos és meleg nyári éjszaka.

— Maga elutazik, György, és ezt nekem a cselédektől kell megtudnom? Mit jelentsen ez?

Az orvos keményen ránézett az asszonyra. Látszott, hogy meg akarja őrizni hideg nyugodtságát. De nehezen tudott magának paran-

csolni egész testét megreszkettette a vihar, a mely belsejében dult:

— Mit jelentsen ez? S ezt kérdezed nainul, ártatlanul? Igen, elutazom, mert menekülni akarok tőled; mert nem tudok egy percig sem egy levegőt szivni veled, most, amikor már nem muszáj!

— De György...

Az orvos odalépett az asszony elé, mintha meg akarná ragadni.

— Magát ez meglepi, ugyebár? Meglepi, ha megmondom, hogy nem voltam olyan botor, olyan vak, aminőnek maga gondolt? Mert én tudtam ám mindent, tudtam hitszegését, cédaságát, minden, minden bűnös ölelését tudtam! De eddig nem szólhattam semmit, nem tisztithattam el magát; de most, amikor már ütött a megváltásom órája: most menekülök innen, irtózva menekülök magától!

(Vége következik.)

NYILTTÉR.*



BORHOZ LEGJOBB!!

KITÜNO ASZTALIVIZ

és

221

NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL

Gyurkovits András

kedvelt cigányzenekara

hetenként háromszor, vasárnap, szerdán és pénteken

délután 5-től 8 óráig

a Baross-kioszkban

Hangversenyez.

Gyakornok,

jó írással, ki már irodákban alkalmazva volt, azonnali belépésre felvétetik.

Magyar és német nyelven szerkesztett ajánlatok Seidner Bernáthoz Berzovára küldendők.

881

Ma pénteken, június 28-án

Kass Béla

sörcsarnokának

kerthelyiségében

kedvezőtlen idő esetén

a teremben

katona zene

hangverseny.

Kezdeté 8 órakor.

256/1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a másodrendű törvényhatósági utakon 1901. évben foganatosítandó munkálatok biztosítása iránt folyó évi július hó 1-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: a) Az ötvenesi határba vezető ut homokos kavicsfal való befedésére nézve 300 kor. b) A szent-páli ut homokos kavicsfal való befedésére nézve 300 kor. c) A szeretyházi uton esz-közlendő árkolási munkára nézve 100 kor. d) A szent-tamási ut homokos kavicsfal való befedésére nézve 1250 kor. e) a póva düllő-beli ut homokos kavicsfal való befedésére nézve 400 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1901. évi június hó 17-én tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

267—1901. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Mittelmann-féle szeszgyár telepen levő magtárhelyiségeknek folyó év július hó 1-től 3 évre való bérbeadása iránt folyó évi július hó 1-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1. Az 1., 2. és 3. számú 4600 mm. gabonát befogadó magtárra 750 korona. 2. A 4. számú 6000—7000 mm. gabonát befogadó magtárra 1200 korona. 3. Az 5. számú 4000—5000 mm. gabonát befogadó magtárra 1000 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni a szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénzmellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1901. évi június hó 24-én tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay,
aljegyző.

„Balf kénes iszapfürdő“

Sopron mellett,

a hasonló nevű vasúti állomás közvetlen tözsomszedságában.

A gyógyfürdő erdős hegyektől védett gyönyörű völgyben terül el. Pormentes-ozonduz levegő.

Ivalva van: izom és ízületi csúz. csuzos hűdésék. Kőszvényes ízületi lob, idült izzadmányok, görvélykor, bujakor, idült fémmergezés, az idegek betegségei, a légzőszervek hurutjai, idült bőrbetegségek, sérülések és különböző csontbántalmaknál.

Gyógyhatányok: Meleg kénes fürdők. Kénes-vasas lápfürdők, melyek női bajoknál és idült csuznál használatnak (a hivatalos vegyelemzés szerint vasoxyd tartalomban 18-szor oly erősek, mint a világhírű Marienbadi moorfürdők.) Villamos kénesvízfürdők. (Dr. Gärtner módszere szerint,) melyek főleg idegbántalmaknál alkalmaztatnak rendkívüli sikerrel, villamos fényfürdők elhízás ellen. Szénsavas pezsgőfürdők szív- és idegbajok ellen, dr. Reitler-féle forrólag készülékek. Hidegvízgyógyintézet. Az összes fürdők a mai kornak megfelelően, a legnagyobb kényelemmel vannak berendezve.

Ivó kurául a kénes savanyuvízforrások és egy főleg a vese és hólyagbántalmaknál kitűnő gyógyhatású lithiumos savanyuvízforrás lesz használva, mely utóbbi savanyuvíz 25 üvege (fél liter) 5 koronába kerül.

Bővebb felvilágosítással szolgál: Balf kénes gyógyfürdő igazgatósága, vagy a tulajdonos Med. dr. Wosinski István. Posta, vasúti és telefon állomás a fürdőtelepen. 857

1714—1901. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági útjainak építésére, kezelésére és fenntartására 1899. és 1900. években tett kiadásokról és az azok fedezésére szolgáló bevételekről összeállított, a tek. közigazgatási bizottság által tárgyalt és helyesnek talált zárszámadás a folyó hó 15 től 30 ig hivatalomban közszemlére kitétetik, mely ellen ez idő alatt egyesek írásban felszólalhatnak s felszólalásukat hozzám benyújthatják.

Arad, 1901. évi június hó 12-én.
Salacz,
kir. tanácsos,
polgármester.

7825—1901.

Hirdetmény.

Az ipari munkának vasárnapi zűneteléséről szóló 1891. évi XIII. sz. 3. §-a alapján kereskedelmi miniszter önméltósága a következőket rendelte el:

„Robbanékony áruknak a szállítási eszközökből való kirakása és hazaszállítása vásárnapokon, valamint Szent-István napján, egész napon át végezhető.“

„A kézi zálogüzletekben a zálogtárgyak bezálogosítása és kiváltása vásárnapokon déli 12 óráig végezhető.“

Jelen rendelet a kihirdetés napján életbe lép.

Arad, 1901. június hó 10-én,
Sarlof,
főkapitány.

Csupán egy kísérlet és meggyőződik, hogy nyomtatványokban szebbet, jobbat és olcsóbbat már nem lehet kívánni!

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája (Csanádi-palota)

Telefon 151. sz.

ARADI KÖZLÖNY
kiadóhivatala.

- Báli meghívók, hangulatkeltő színekben
- Körlevelek, litografikus szépségben
- Árjegyzékek, pontos áttekintéssel
- Számlák, praktikus rendszer szerint
- Esküvői jelentések, meglepő választékban
- Névjegyek, divatosak és secessiósak
- Plakátok, az új század reklamjának megfelelően
- Ügyvédi nyomtatványok mindig készletben

Pontosság
Olcsó árak
Diszkrét izlés

A jegyzői és anyakönyvvezetői teendőiben teljesen jártas, a román nyelvet is beszélő

Jegyzői irnok,

80 korona havi fizetés mellett azonnal alkalmazást nyerhet.

Oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

Petris, 1901. június 25-én.

Knauer József,
körjz.

879

1935—1901. mp.

Hirdetmény.

A törvényhatósági utadónak 1901. évre vonatkozó egyénekenkénti kivetési lajstromait az 1890. évi I. t.-cz. 23. §-a értelmében 1901. évi június hó 20-tól kezdődő 15 napi közszemlére kiteszem s erről az érdekelteket azzal értesítem, hogy a kivetési lajstromokat a közszemlére kitétel ideje alatt megtekinthetik s az elleni felszólamlásait hozzáam ugyanezen idő alatt benyújthatják.

Arad, 1901. évi június hó 18-án.

Salacz,
kir. tanácsos,
polgármester.

1451—1901. tkv.

Arverési hirdetmény kivonat.

A m.-radnai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bechnitz Róza aradi lakos végrehajthatónak, Pakurár György kladovai lakos végrehajthatást szenved elleni 600 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a m.-radnai kir. járásbírósg területén lévő, a kladovai 114. sz. tjkvben A I. 1—7. rsz. 226—227 b. hrzi sz. ház, 338, (401 + 402), 7377, 7460 hrszámú 1/3 telek föld és utána járó erdő és legelő illetményre az árverést 1542 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi július hó 22-ik napján d. e. 10 órakor Kladova község házájánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 154 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. törv.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt M.-Radnán, 1901. évi május hó 6-ik napján.

A m.-radnai kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.

Polgár,
kir. albiró.

283

Korszakalkotó új találmány!
Legtökéletesebb és legtartósabb hűtőköszülék.
Szabadalmazott

„Villám” jégszekrény és pincze

gyártja a feltaláló

Bucsanycz József

ácsmester és építési vállalkozó

Budapesten, X., Kőbányai-ut 44—46.

Az új jégszekrények minden tekintetben felülmúlják az eddig használatban levő készülékeket.

A „Villám” jégszekrény kiválóbb előnyel: Minden alkatrésze teljesen fából készült és csakis a lecsurgó viz felfogására van alul bádogtartállyal ellátva. Ezen berendezés egyenletes, tiszta levegőt nyújt és mert a falak nincsenek bádoggal kipárnázva, nem izzadnak és így a szekrényben hűtött anyagok nincsenek rothadásnak kitéve.

A „Villám” jégszekrényben 70 százalék jégtakarítás érhető el.

A „Villám” jégpincze az amerikai jégpincze rendszerén alapszik, de annál tökéletesebb, mert a jég a külső levegőtől kettős réteggel, a talajtól pedig a hőszigetelő rétegen kívül légréteggel van ellátva.

A jégapadás időnyenként legfeljebb 25 százalék.

A „Villám” jégszekrények és jégpinczék sokkal olcsóbbak, mint a most használatban levő régi rendszerűek.

Terveikkel és költségvetéseikkel kívánatra díjmentesen szolgál a feltaláló:

Bucsanycz József

Budapest, X., Kőbányai-ut 44—46.

Eladó fahid.

A M.-Radna—Lippa

között I éve épült

ideiglenes Maros-hid

eladó.

500 köbméter fa.

Tudakozódhatni: Hidépítés, Lippa.

884

Előpatak gyógyfürdőn,

melynek több kiállításán kitüntett gyógyvize Európa legjelesebb bálna-ologusai által a világ legelső érvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki.

Az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorégés s a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor és bélzabában, altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérbben, rásztkor és kedélykorban, idegbajokban máj- és lépdeganatokban, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, fejlődési sápkorban s az ezen alapuló hószám zavarokban és különösen vérszegénységi állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fővénykő lerakódás, s húgykőképződéseknél, a méh idült tömölüléseinek, daganatnál, felfolyásban, a nemi részek gyengeségeiben, angol korban, köszvény és csüzbajokban.

Az ásványviz használataival kapcsolatosan ujonnan berendezett meleg és hideg ásványvízfürdők, hidegvíz gyógyfürdő, massage áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos, gyógytár, táviráda, posta, 600 szoba áll a közönség rendelkezésére, napi ár 1 kor. 60 fillértől fennebb, szobák árai május 15-étől július 1-éig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 30 százalékkal olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni, van gyógykonyha is. Szórakozásul vannak parkok, erdei fenyves sétányok, olvasó, zongora és társalgó teremek. Lawn-Tennis, tornaszat, csolnakázó tó, színház, hangversenyek, bálók s kirándulások; ugyszintén egy elsőrendű cigányzenekar. Vagyontalan betegek hatóságai ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasut állomáson szállnak ki, honnan az 1 óra távolra eső Előpatakra magán és társaskocsik szállítják a gyógyvendégeket.

Minden megkeresésre utasítást és felvilágosítást készséggel ad.

Előpatak, 1901. év május hó.

856

A fürdőigazgatóság.

257—1901. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a szegények házában elhelyezett egyének részére szükséges ruhaneműek szállítása iránt folyó évi július hó 1-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár:

I. Férfi ruhákra:

1. 81 drb. férfi ingre, á 3 kor. 40 fill.
2. 3 darab színes zwilekből készült kórházi ingre, á 3 kor 80 fill.
3. 77 darab lábravaló fehér vászonból, á 3 kor. 20 fill.
4. 30 méter lábkapczavászon, á 80 fill.
5. 1 darab férfi hálóköntös kék barchetből, á 5 kor.
6. 12 darab kabát barna lódenből, dupla barchet betéttel, á 12 kor.
7. 16 darab téli nadrág szürke posztóból, á 5 kor.
8. 8 darab téli mellény szürke posztóból, á 2 kor. 60 fill.
9. 12 darab nyári kabát sötét mosható kelméből, á 2 kor. 80 fill.
10. 16 darab nadrág sötét mosható kelméből, á 2 kor. 60 fill.
11. 11 darab mellény sötét mosható kelméből, á 2 kor. 20 fill.
12. 13 darab kalap, á 2 kor. 40 fill.

II. Női ruhákra:

1. 51 darab ing, á 3 kor. 80 fill.
2. 46 darab törülköző, á 80 fill.
3. 42 darab lepedő, á 4 kor. 20 fill.
4. 10 darab szalmazsák, á 4 kor.
5. 10 darab szalmapárna, á 2 kor. 40 fill.
6. 30 darab párnatok kék-fehér csikos zwilchből, á 2 kor. 40 fill.
7. 10 darab kabát dupla barna barchet, á 4 kor. 20 fillér.
8. 3 darab szoknya dupla barna barchet, á 4 kor.
8. 5 darab téli fejkendő sötét, á 1 kor.
10. 12 darab kabát sötét, jól mosható kelméből, á 3 kor.
11. 8 darab szoknya á, 3 kor. 20 fill.
12. 31 darab fejkendő, á 50 fill.
13. 1 darab háló köntös kék barchetből, á 5 kor.
14. 37 darab női harisnya sötét á, 1 kor.
15. 30 darab vászonkötő jól mosható, á 80 fill.

III. Lábbeliek:

1. 14 darab férfi bakancs, á 8 kor.
2. 8 darab női posztó czipő, á 5 kor. 20 fill.
3. 10 darab bőrpapucs, á 3 kor. 20 fill.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi június hó 17-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.